

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

„EI“

P R I J E D L O G

PRAVILNIK

ZA ORGANSKU BILJNU I STOČARSKU PROIZVODNJU

Odredbama ovog Pravilnika preuzimaju se odredbe sadržane u sljedećim zakonodavnim aktima Evropske unije:

- **B** Uredba Komisije (EZ) br. 889/2008 od 5. septembra 2008. o detaljnim pravilima za provođenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o organskoj proizvodnji i označavanju organskih proizvoda s obzirom na organsku proizvodnju, označavanje i kontrolu (SL L 250, 18. 9. 2008.), koja je izmijenjena;
- **M1** Uredba Komisije (EZ) br. 1254/2008 od 15. decembra 2008. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 889/2008 o detaljnim pravilima za provođenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o organskoj proizvodnji i označavanju organskih proizvoda s obzirom na organsku proizvodnju, označavanje i kontrolu (SL L 337, 16. 12. 2008.);
- **M2** Uredba Komisije (EZ) br. 710/2009 od 5. augusta 2009. o izmjenama Uredbe (EZ) br. 889/2009 o detaljnim pravilima za provođenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 s obzirom na detaljna pravila o organskoj akvakulturi i uzgoju morskih algi (SL L 204, 6. 8. 2009.);
- **M5** Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 426/2011 od 2. maja 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 889/2008 o utvrđivanju detaljnih pravila za provođenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o organskoj proizvodnji i označavanju organskih proizvoda s obzirom na organsku proizvodnju, označavanje i kontrolu (SL L 113, 3. 5. 2011.);
- **M8** Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 505/2012 od 14. juna 2012. o izmjeni te ispravci Uredbe (EZ) br. 889/2008 o utvrđivanju detaljnih pravila za provođenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o organskoj proizvodnji i označavanju organskih proizvoda s obzirom na organsku proizvodnju, označavanje i kontrolu (SL L 154, 15. 6. 2012.);
- **M13** Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 354/2014 od 8.aprila 2014. o izmjeni i ispravci Uredbe (EZ) br. 889/2008 o detaljnim pravila za provođenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o organskoj proizvodnji i označavanju organskih proizvoda s obzirom na organsku proizvodnju, označavanje i kontrolu; i
- **M16** Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/673 od 29. aprila 2016. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 889/2008 o detaljnim pravilima za provođenje Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o organskoj proizvodnji i označavanju organskih proizvoda s obzirom na organsku proizvodnju, označavanje i kontrolu.

S a r a j e v o, o k t o b a r 2 0 1 7. g o d i n e

Na osnovu člana 13. stav (3), člana 14. stav (2), člana 17. stav (5) i člana 23. stav (2) Zakona o poljoprivrednoj organskoj proizvodnji („Službene novine Federacije BiH“, broj 72/16) federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi

PRAVILNIK

ZA ORGANSKU BILJNU I STOČARSKU PROIZVODNJU

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim se pravilnikom propisuju minimalni zahtjevi za organsku biljnu proizvodnju koji obuhvaćaju postupke i određene norme uzgoja bilja, uslove prijelaznog perioda, paralelnu proizvodnju, održavanje plodnosti, plodored, liste odobrenih đubriva, liste sredstva za zaštitu bilja i sredstava za poboljšanje tla; minimalne zahtjeve za organsku stočarsku proizvodnju za uzgoj životinja, uslove prijelaznog perioda, način držanja životinja, ishranu, njegu i liječenje životinja; i uslovi za prilagođavanje proizvodnih pravila za biljnu i stočarsku proizvodnju u izuzetnim slučajevima.

Član 2.

(Definicije)

(1) Uz izraze utvrđene članom 3. Zakona o poljoprivrednoj organskoj proizvodnji („Službene novine Federacije BiH“, broj 72/16) (u daljnjem tekstu: Zakon), primjenjuju se i izrazi u smislu odredbi ovog pravilnika koji imaju sljedeća značenja:

- 1) za izraz „veterinarski lijekovi“ i „veterinarsko-medicinska sredstva“ važi definicija utvrđena Zakonom o lijekovima koji se upotrebljavaju u veterinarstvu („Službene novine Federacije BiH“, br. 15/98 i 70/08);
- 2) „uvoznik“ je fizičko ili pravno lice koje na tržište Federacije BiH stavlja uvezenu pošiljku organskog proizvoda koja potiče iz organske biljne i/ili stočarske proizvodnje, direktno ili putem predstavnika;
- 3) „prvi primatelj“ je fizičko ili pravno lice kojem se isporučuje uvezena pošiljka, a koje će istu primiti za daljnju preradu i/ili plasman;
- 4) „gazdinstvo“ su sve proizvodne jedinice kojima rukovodi jedinstvena uprava za potrebe dobivanja poljoprivrednih proizvoda u sistemu organske biljne i stočarske proizvodnje;
- 5) „hidroponski uzgoj“ je metoda uzgoja bilja u kojem se korijenje biljke nalazi samo u rastvoru mineralne hranjive supstance ili u inertnom mediju kao što je perlit, pijesak ili mineralna vuna kojima se dodaje rastvor hranjive supstance;
- 6) „veterinarsko liječenje“ označava sva preventivna postupanja u svrhu sprječavanja određene bolesti; i
- 7) „organski reprodukcioni materijal“ označava sjeme i sadni materijal poljoprivrednog bilja proizveden po pravilima proizvodnje za organsku proizvodnju najmanje jednu generaciju, odnosno, u slučaju višegodišnjih biljaka, najmanje dvije vegetacijske sezone u skladu sa

posebnim propisima kojim se uređuje sjeme i sadni materijal poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini;

8) „neorganski reprodukcioni materijal“ označava sjeme i sadni materijal poljoprivrednog bilja proizveden u skladu sa posebnim propisima kojim se uređuje sjeme i sadni materijal poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini;

9) „dobavljač“ označava pravno lice sa sjedištem u Federaciji i Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Federacija BiH), koji proizvodi, stavlja u promet ili uvozi organski reprodukcioni materijal, i ispunjava propisane uslove za obavljanje ove djelatnost u skladu sa propisima kojima se uređuje sjeme i sadni materijala poljoprivrednog bilja i zaštita zdravlje bilja u Bosni i Hercegovini;

10) „hrana za životinje iz prijelaznog perioda“ jeste hrana za životinje proizvedena u toku prijelaznog perioda, i to po isteku roka od 12 mjeseci od dana zaključivanja ugovora sa ovlaštenim kontrolnim tijelom o uključivanju subjekta u sistem stručne kontrole.

DIO DRUGI – ORGANSKA BILJNA I STOČARSKA PROIZVODNJA

POGLAVLJE I. ORGANSKA BILJNA PROIZVODNJA

Član 3.

(Izbor vrsti i sorti)

(1) U organskoj biljnoj proizvodnji se koristi organski reprodukcioni materijala vrsta i sorti bilja koje su prilagođene lokalnim agroekološkim uslovima, a pri izboru sorti za organski uzgoj prednost se daje autohtonij i sorti tolerantnoj na štetne organizme.

(2) U proizvodnji organskih proizvoda biljnog porijekla, koji nisu sjeme i sadni materijal poljoprivrednog bilja u smislu odredbi posebnih propisa kojima se uređuje sjeme i sadni materijal poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini, koristi se organski reprodukcioni materijal upisan u bazu podataka iz člana 41. ovog pravilnika na zahtjev dobavljača organskog reprodukcionog materijala.

(3) Za svaku biljnu vrstu i sortu koja nije upisana u bazu podataka iz člana 41. ovog pravilnika, smatra se da nije dostupna za organsku biljnu proizvodnju, odnosno da je nema na tržištu Federacije BiH.

Član 4.

(Plodored i sistem obrade zemljišta)

U skladu sa članom 13. stav (1) tačka b) Zakona, subjekt je dužan izraditi i primijeniti plan plodoreda radi dugoročnog održavanja plodnosti i nezakorovljenosti tla u kojem se izmjenjuju uzgajane kulture s različitom dubinom zakorjenjivanja, te različitim potrebama za pojedinim hranivima i vodom. Plodored treba da sadrži leguminoze i/ili djetelinsko travne smjese (najmanje na 1/3 obradivih površina) a strnine i okopavane ne smiju zauzimati više od 2/3 obradivih površina.

Član 5.

(Lista odobrenih đubriva i sredstava za poboljšanje tla)

(1) U slučaju kada se mjerama iz člana 13. stav (1) tač. a), b) i c) Zakona, ne mogu adekvatno zadovoljiti potrebe u ishrani bilja, u organskoj biljnoj proizvodnji, u mjeri koja je

neophodna, subjektu je dozvoljeno da koristi odobrena đubriva i sredstava za poboljšanje tla iz Aneksa I. ovog pravilnika u skladu sa članom 17. stav (1) tačka b) Zakona, za održavanje i povećanje plodnosti i aktivnosti tla, a o potrebi za korištenjem istog, subjekt je dužan da vodi evidenciju i da čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

(2) Ukupna količina stajskog đubriva, osušenog stajskog đubriva i dehidriranog đubriva peradi, kompostiranih životinjskih izlučevina, uključujući đubrivo peradi, kompostirano stajsko đubrivo ili tečno stajsko đubrivo koja se koristi u organskoj proizvodnji, ne može biti veća od 170 kg dušika/azota godišnje po hektaru korištene poljoprivredne površine.

(3) U svrhu raspoređivanja viškova stajskog đubriva iz stava (2) ovog člana iz organske proizvodnje ili u svrhu prava raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, subjekt koji primjenjuje proizvodna pravila organske proizvodnje može zaključiti pisani ugovor o saradnji isključivo s subjektima koja primjenjuju proizvodna pravila organske proizvodnje.

(4) U slučaju iz stava (3) ovog člana, najveća dozvoljena granica đubriva iz organskog uzgoja iz stava (2) ovog člana obračunava se na svim proizvodnim jedinicama uključenim u sistem organske proizvodnje koja su obuhvaćena ugovorenim saradnjom.

(5) U organskoj biljnoj proizvodnji dozvoljeno je da se koriste odgovarajući pripravci na bazi mikroorganizama za poboljšanje cjelokupnog stanja tla ili dostupnosti hranjivih materija u tlu ili u usjevima, a za aktiviranje komposta dozvoljena je upotreba odgovarajućih pripravaka na bazi bilja ili mikroorganizama za aktiviranje komposta.

(6) Pravna i fizička lica koja stavljaju đubriva na kojima se navodi da su prihvatljiva za poljoprivrednu organsku proizvodnju na tržištu Federacija BiH, moraju da se pridržavaju liste odobrenih đubriva iz Aneksa I. ovog pravilnika.

Član 6.

(Zabrana hidroponskog uzgoja)

U organskom uzgoju bilja, korištenje metode hidroponskog uzgoja je zabranjeno.

Član 7.

(Upravljanje štetnim organizmima, bolestima i korovima)

(1) Kada se bilje ne može na adekvatan način zaštititi od štetnih organizama, bolesti i korova mjerama iz člana 13. stav (1) tač. a), b), c) i g) Zakona, a utvrdi se da postoji neposredna opasnost za bilje i biljne proizvode, u organskom uzgoju bilja dozvoljeno je koristiti u skladu sa članom 17. stav (1) tačka a) Zakona, uz primjenu odredbi posebnih propisa kojim se uređuju sredstva za zaštitu bilja u Bosni i Hercegovini, samo odobrena sredstava za zaštitu bilja za organsku proizvodnju iz Aneksa II. ovog pravilnika.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, odobrena sredstva za zaštitu bilja koja nisu biljnog, životinjskog mikrobiološkog ili mineralnog porijekla i koja nisu identična sa svojim prirodnim oblikom, mogu se upotrijebiti samo u slučaju kada uslovi za njihovu upotrebu isključuju direktni kontakt s jestivim dijelovima biljke.

(3) Kada se u organskoj biljnoj proizvodnji koriste klopke odnosno raspršivači, izuzev feromonskih raspršivača, u kojima se koriste odobrena sredstva za zaštitu bilja, moraju se poduzeti mjere da se spriječi ispuštanje supstanci u okolinu i kontakt s biljnom vrstom koja se uzgaja, a nakon upotrebe klopke se moraju sakupiti i sigurno zbrinuti.

(4) Za svaku proizvodnu jedinicu na gazdinstvu, subjekt je dužan da vodi evidenciju u koju se unose podaci o poduzetim mjerama u cilju suzbijanja štetnih organizama, bolesti i korova i da čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

Član 8.

(Način sakupljanja samoniklih vrsta iz prirodnih staništa)

U skladu sa članom 13. stav (2) Zakona, sakupljanje plodova, biljaka ili dijelova biljaka samoniklih vrsta bilja i gljiva koje rastu u prirodnom okruženju, šumama i poljoprivrednim područjima smatra se organskom proizvodnjom, i pod uslovom da subjekt:

a) uspostavi zaštitni pojas pored puteva i drugih izvora kontaminacije, koji mu odredi ovlašteno kontrolno tijelo;

b) sakupljanje vrši u skladu sa odredbama posebnih propisa kojim se uređuje zaštita endemičnih, ugroženih i zaštićenih vrsta ili podvrsta; i

c) može da dobije dokument kojim dokazuje da područja sakupljanja, u periodu od najmanje tri godine, prije planiranog početka sakupljanja samoniklih vrsta bilja i gljiva nisu tretirana proizvodima i supstancama koja nisu odobrena za organsku proizvodnju.

(2) Za svaku samoniklu vrstu bilja i gljiva, najmanje pet dana prije početka sakupljanja, subjekt je dužan ovlaštenom kontrolom tijelu dostaviti dokaz iz stava (1) tačka c) ovog člana i sljedeće podatke:

a) naziv samonikle vrste/a bilja i gljiva koje planira da sakuplja na jednom od službenih jezika (narodni naziv) u Federaciji BiH i latinskom;

b) planirani datum započinjanja sakupljanja i datum završetka sakupljanja;

c) mapu područja u kojem će vršiti sakupljanje, s tačnim i jasno označenim granicama proizvodne jedinice područja za sakupljanje;

d) ime i prezime lica koja će vršiti sakupljanje;

e) lokaciju potencijalnih izvora zagađenja u odnosu na proizvodnu jedinicu područja sakupljanja;

f) lokaciju otkupnih mjesta; i

g) lokaciju i detaljan opis objekta za skladištenje i drugih objekata koji će služiti za pripremu i preradu sakupljenih plodova, biljaka ili dijelova biljaka samoniklih vrsta bilja i gljiva.

(3) Sakupljanje organskih i neorganskih plodova, biljaka ili dijelova biljaka samoniklih vrsta bilja i i gljiva koje rastu u prirodnom okruženju, šumama i poljoprivrednim površinama može se vršiti istovremeno, pod uslovom da su poduzete mjere za osiguravanje stalne odvojenosti i odvojenost sakupljenih organskih i neorganskih proizvoda i njihova identifikacija.

(4) Subjekt je dužan u periodu sakupljanja samoniklih vrsta bilja i gljiva da vodi evidenciju i da čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana

(5) U slučaju iz stava (3) ovog člana, subjekt je dužan da uspostavi i vodi odvojenu evidenciju o neorganskim proizvodima koji se sakupljaju i da detaljno opiše mjere koje su

poduzete u svrhu osiguravanja stalne odvojenosti i odvojenost sakupljenih organskih i neorganskih plodova, biljaka ili dijelova biljaka samoniklih vrsta bilja i gljiva, i da čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

Član 9.

(Posebna pravila za uzgoj gljiva)

Za uzgoj gljiva mogu se koristiti supstrati samo su kompostirani isključivo iz sljedećih sastojaka:

- a) stajskog đubriva i životinjskih izlučevina, koji potiče:
 - 1) s gazdinstva koje primjenjuje proizvodna pravila organske proizvodnje; ili
 - 2) proizvoda i supstanci iz Aneksa I. ovog pravilnika, samo u slučaju kada proizvod iz tačke a) alineja 1) ovog člana nije dostupan i kada taj udio nije veći od 25% mase ukupnih sastojaka supstrata prije kompostiranja, izuzev pokrovnog materijala i dodate vode;
- b) proizvoda poljoprivrednog porijekla, izuzev proizvoda iz tačke a) ovog člana s gazdinstva na kojem se primjenjuju proizvodna pravila organske proizvodnje;
- c) treseta koji nije hemijski tretiran;
- d) drva koje nakon sječe nije tretirano hemijskim proizvodima ili supstancama; i
- e) mineralnih proizvoda iz Aneksa I. ovog pravilnika, vode i zemlje.

POGLAVLJE II. ORGANSKA STOČARSKA PROIZVODNJA

Član 10.

(Proizvodna pravila za organsku stočarsku proizvodnju)

(1) Proizvodna pravila za organsku stočarsku proizvodnju obuhvaćaju pravila u odnosu na: porijeklo životinja; uzgojnu praksu i uslove držanja; razmnožavanje; hranu za životinje i sprječavanje bolesti; veterinarsko liječenje i prijelazni period utvrđena Zakonom i odredbama ovog pravilnika, koja se primjenjuju od dana uključivanja subjekta u sistem stručne kontrole, odnosno od datuma zaključivanja ugovora o vršenju stručne kontrole sa ovlaštenim kontrolnim tijelom.

(2) U organskoj stočarskoj proizvodnji pravila iz stava (1) ovog člana primjenjuju se za za uzgoj sljedećih vrsta životinja: goveda, kopitara, svinja, ovaca, koza, vrsta peradi iz Aneksa III. ovog pravilnika i pčela.

Odjeljak A. Porijeklo životinja

Član 11.

(Porijeklo, izbor pasmine i soja životinja za organski uzgoj)

(1) U organskoj stočarskoj proizvodnji u pravilu se koriste životinje koje se rađaju i uzgajaju na gazdinstvu koje primjenjuje proizvodna pravila za organski uzgoj.

(2) Pri odabiru pasmine i soja životinja u organskoj stočarskoj proizvodnji na koje će se primjenjivati proizvodna pravila za organski uzgoj iz člana 10. ovog pravilnika, u obzir se uzima mogućnost životinje da se prilagodi lokalnim uslovima, njena vitalnost i otpornost na

bolest tako da se izbjegnu određene bolesti ili zdravstveni problemi tipični za određenu pasminu ili soj koji se koriste u intenzivnom uzgoju, kao što je stresni sindrom svinja, PSE sindrom (blijedo, meko, vodnjikavo meso), iznenadna smrt, spontani pobačaj i težak porod koji zahtijeva carski rez.

(3) Prednost pri odabiru pasmine i soja životinje za organski uzgoj imaju autohtone pasmine i sojevi; kod peradi spororastući hibridi, a kod pčela, prednost kod organskog uzgoja treba da ima vrsta *Apis mellifera* i njeni lokalni ekotipovi.

Član 12.

(Uslovi za dopremanje životinja iz neorganskog uzgoja)

(1) U skladu s članom 14. stav (1) tačka a) alineja 2) Zakona, dozvoljeno je dopremiti životinje iz neorganskog uzgoja na organskog gazdinstvo za potrebe razmnožavanja i to samo u slučaju:

a) kada se stado osniva po prvi put, mladunčad sisara, pod uslovom da se odmah po odlučanju, danom ulaska u stado uzgajaju prema proizvodnim pravilima organskog uzgoja i pod uslovom da:

- 1) telad i ždrebad imaju manje od šest mjeseci starosti;
- 2) janjad i jarad/kozlići imaju manje od 60 dana starosti; a
- 3) odojci /prasad imaju težinu manju od 35 kg; i

b) kada se stado obnavlja, odrasli mužjaci i ženke sisara koje se nisu imale podmladak u neorganskom uzgoju, pod uslovom da se danom ulaska u stado uzgajaju u skladu s pravilima organskog uzgoja, a broj u odnosu na ukupan broj životinja u stadu na godišnjem nivou je ograničen i može da bude:

- 1) najviše do 10 % odraslih ženki kopitara ili goveda, te 20 % odraslih ženki svinja, ovaca i koza; a
- 2) najviše jedna ženka, u slučaju kada se radi o organskom gazdinstvu s manje od 10 grla kopitara ili goveda, ili s manje od pet svinja, ovaca ili koza.

(2) Izuzetno od stava (1) tačke b) alineja 1) ovog člana, u uslovima iz člana 23. stav (1) tačka b) Zakona, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), može subjektu odobriti povećanje udjela do 40 %, u slučaju:

- 1) značajnog proširenja kapaciteta organske proizvodne jedinice gazdinstva;
- 2) promjene uzgajane pasmine;
- 3) kada se uvodi/ započinjanje s novim tipom organske stočarske proizvodne; i
- 4) kada postoji opasnost od gubitka pasmine (prestanak uzgoja) u skladu sa važećim zakonskim odredbama, u tom slučaju ženke ne moraju biti one koje se nisu imale podmladak, ako pripadaju toj pasmini.

(3) U organskom uzgoju pčela za potrebu obnove pčelinjaka, u skladu sa stavom (1) ovog člana dozvoljeno je da se na godišnjem nivou zamjeni 10 % matica i rojeva sa neorganskim maticama i rojevima u proizvodnoj jedinici za organski uzgoj, pod uslovom da matice i rojevi iz neorganskog uzgoja stave u košnicu sa saćem ili satnim osnovama koji potiču iz jedinica organskog uzgoja.

Odjeljak B. Uzgojna prakse i uvjeti držanja životinja

Član 13.

(Objekti i površine za smještaj životinja)

(1) Objekti za smještaj životinja u organskoj stočarskoj proizvodnji treba da imaju takvu izolaciju, grijanje i ventilaciju koja unutar objekta omogućava cirkulaciju zraka i osigurava da nivo prašine, temperatura, relativna vlažnost zraka i koncentracije gasa budu unutar granica koje nisu štetne za životinje i koje omogućavaju prirodnu ventilaciju i dovoljnu količinu prirodnog svjetla.

(2) U područjima s klimatskim uslovima koji životinjama omogućavaju da žive na otvorenom, subjekt nema obavezu da osigura objekt za smještaj životinja.

(3) U objektima iz stava (1) ovog člana, broj životinja po jedinici površine koje se uzgajaju treba da bude odgovarajući, odnosno da omogućava da svaka životinja u zavisnosti od vrste, pasmine, soja, starosti, spola i veličine grupe, ima dovoljno prostora za stajanje u prirodnom položaju, mogućnost da normalno legne, da se okrene, njeguje te da može da zauzme sve prirodne položaje tijela i da čini sve prirodne kretnje kao što je istežanje udova i mahanje krilima.

(4) Minimalna površina za životinju u objektima i prostoru na otvorenom te ostale karakteristike smještaja za različite vrste životinja i uzgojne prakse u organskoj stočarskoj proizvodnji, utvrđeni su u Aneksu III. ovog pravilnika.

Član 14.

(Posebni uslovi za smještaj životinja i uzgojne prakse)

(1) U organskoj stočarskoj proizvodnji, objekt za smještaj životinja treba da ima glatke, ali ne klizave podove, a najmanje polovina površine poda treba da bude puna odnosno da nije rebraste ili mrežaste konstrukcije.

(2) Životinji u objektu iz stava (1) ovog člana treba obezbijediti udobnu, čistu i suhu i dovoljno veliku površinu za ležanje odnosno odmaranje pokrivenu steljom koja treba da se sastoji od slame ili drugih prirodnih materijala. Stelja se može oplemeniti i obogatiti samo nekim od mineralnih proizvoda ili supstanci iz Aneksu I. ovog pravilnika.

(3) Uz primjenu odredbi Pravilnika o uvjetima koje moraju zadovoljavati farme i o uvjetima za zaštitu životinja na farmama („Službeni glasnik BiH“, br. 46/10 i 12/13), u organskoj stočarskoj proizvodnji, smještaj teladi u individualne boksove dozvoljen je samo do starosti od jedne sedmice, a krmače se drže u grupi, izuzev u posljednjoj fazi gravidnosti i tokom perioda laktacije, a prasiće nije dozvoljeno držati u kavezima ili u boksovima sa rešetkastim podom.

Član 15.

(Posebni uslovi za smještaj i postupci uzgoja peradi)

(1) U organskoj stočarskoj proizvodnji, perad nije dozvoljeno držati u kavezima.

(2) Vodena perad u organskom uzgoju treba da ima pristup tekućici, ribnjaku, jezeru ili bazenu kad god vremenski i higijenski uslovi to dozvoljavaju, da bi se zadovoljile posebne potrebe uzgojne vrste i zahtjevi za dobrobit životinja.

(3) Objekti za organski uzgoj peradi treba da ispunjavaju sljedeće uslove:

- a) da je najmanje jedna trećina ukupne površine poda u objektu puna odnosno da nije rebraste ili mrežaste konstrukcije, te da je pokrivena steljom kao što je slama, strugotina drva, pijesak ili treset;
- b) za koke nosilje, objekti treba da imaju dovoljno veliku površinu poda koja im je dostupna i koja je pogodna za prikupljanje izmeta;
- c) da su postavljene prečke/grede koje veličinom i brojem odgovaraju vrsti peradi i veličini jata iz Aneksa III. ovog pravilnika;
- d) da imaju otvore odgovarajuće veličine za izlaz i ulaz peradi, a ukupna dužina tih otvora treba da bude minimalno 4 m na 100 m² površine prostora koji je peradi na raspolaganju;
- e) maksimalni kapacitet objekata za organski uzgoj peradi je:
- 1) 4 800 pilića;
 - 2) 3 000 koka nosilja;
 - 3) 5 200 biserki;
 - 4) 4 000 ženki mošusne ili pekinške patke odnosno 3 200 mužjaka mošusne ili pekinške patke ili drugih patki; i
 - 5) 2 500 kopuna, guski ili ćurki;
- f) ukupna korištena površina objekta za tov peradi u organskom uzgoju, u bilo kojoj pojedinačnoj proizvodnoj jedinici, može da bude maksimalno do 1 600 m²;
- g) objekti za organski uzgoj peradi treba da su izgrađeni na način da je svim peradima omogućen pristup površini na otvorenom.

(4) U objektima za organski uzgoj peradi, prirodno svjetlo se može dopuniti vještačkim da bi se osiguralo najviše do 16 sati svjetla dnevno, uz neprekidan period za odmor u toku noći, bez vještačkog osvjetljenja, u trajanju od minimalno osam sati.

(5) Perad u organskom uzgoju se uzgaja do dostizanja minimalne dobne starosti ili treba uzgajati spororastućih hibride peradi. U slučaju kada subjekt ne koriste spororastuće hibride peradi, minimalna dozvoljena starosna dob na dan klanja je:

- a) 81 dan za piliće;
- b) 150 dana za kopune;
- c) 49 dana za pekinške patke;
- d) 70 dana za ženke mošusne patke;
- e) 84 dana za mužjake mošusne patke;
- f) 92 dana za divlje patke;
- g) 94 dana za biserke;
- h) 140 dana za ćurane i guske za pečenje; i
- i) 100 dana za ćurke.

Član 16.

(Posebni zahtjevi i uslovi smještaja u pčelarstvu)

- (1) Smještaj pčelinjaka, vrši se u skladu sa članom 14. stav (1) tačka b) alineja 10) Zakona, tako da u opsegu od 3 km od lokacije pčelinjaka izvori nektara i polena, potiču većinskim dijelom sa organski uzgojenih usjeva ili samoniklog bilja ili prirodne vegetacije šuma ili bilja koje je tretirano sredstvima odobrenim za korištenje u organskoj proizvodnji i da je na dovoljnoj udaljenosti od izvora koji mogu da dovedu do kontaminacije pčelarskih proizvoda i da ugroze zdravlje pčela u skladu sa članom 14. stav (1) tačka b) alineja 11) Zakona.
- (2) Izuzetno, uslovi iz stava (1) ovog člana se ne primjenjuju u vremenskom periodu kada nema cvatnje ili kada su pčelinja društva u fazi mirovanja.
- (3) Federalno ministarstvo na prijedlog nadležnog kantonalnog ministra za oblast poljoprivrede može odrediti područja koja nisu prihvatljiva za organsku pčelarsku proizvodnju.
- (4) U skladu sa članom 14. stav (1) tačka b) alineja 12) Zakona, košnice i materijali koji se koriste u organskom pčelarstvu moraju biti izrađene većinskim dijelom od prirodnih materijala koji ne predstavljaju rizik za zagađenje životne okoline ili pčelinjih proizvoda.
- (5) Pčelinji vosak koji se koristi za nove osnove, odnosno za zamjenu pčelinjeg voska u toku prijelaznog perioda, treba da potiče iz organskih proizvodnih jedinica.
- (6) Uz primjenu odredbi iz člana 27. ovog pravilnika, u košnicama je dozvoljeno koristiti i prirodne proizvode kao što su propolis, vosak i biljna ulja.
- (7) Zabranjeno je korištenje voštanog saća i hemijskih sintetičkih sredstava za odbijanje insekata i toku postupaka ekstrakcije/vrcanja meda.

Član 17.

(Pristup površinama na otvorenom)

- (1) U skladu s članom 14. stav (1) tačka b) alineja 3) Zakona, životinje biljojedi treba da imaju pristup pašnjacima i površinama na otvorenom kada god to uslovi dozvoljavaju, a te površine mogu biti djelomično natkrivene.
- (2) Kada u toku perioda ispaše životinje biljojedi imaju pristup pašnjacima i površinama na otvorenom, a sistem zimskog smještaja im omogućava slobodu kretanja, subjekt nema obavezu da osigura površine na otvorenom, izuzev za bikove starije od jedne godine dana, koji treba da imaju tokom cijele godine obezbijeđen pristup pašnjaku ili površinama na otvorenom za ispašu.
- (3) Peradi treba biti obezbijeđen pristup površini na otvorenom u periodu od najmanje jedne trećine životnog vijeka, koje trebaju biti većinskim dijelom pokrivene vegetacijom, imati zaštitna skloništa i odgovarajući broj korita za napajanje i hranjenje.
- (4) U slučajevima kada se iz razloga uvedenih mjera na osnovu propisa o zabrani ili ograničenju kretanja životinja donesenih u skladu s posebnim propisima kojima se uređuje suzbijanje zaraznih bolesti životinja i ljudi u Bosni i Hercegovini, i kada perad mora da se drži u zatvorenom prostoru, treba da joj se obezbijedi stalni pristup dovoljnim količinama kabaste krme i odgovarajuće uslove da može da zadovolji svoje etološke potrebe.

Član 18.

(Broj životinja po jedinici površine)

U organskoj stočarskoj proizvodnji, broj životinja za organski uzgoj po jedinici površine je ograničen, a maksimalno dozvoljen broj životinja po hektaru je utvrđen u Aneksu IV. ovog pravilnika u skladu sa ograničenjem iz člana 5. stav (2) ovog pravilnika.

Član 19.

(Zabrana organskog uzgoja životinja subjektu bez poljoprivrednog zemljišta)

Subjekt koji ne posjeduje ili ne raspolaže poljoprivrednim zemljištem ili nije s drugim subjektom zaključio ugovor o saradnji u pisanom obliku u skladu s odredbom iz člana 5. stav (3) ovog pravilnika nije dozvoljen organski uzgoj životinja.

Član 20.

(Paralelni uzgoj životinja)

(1) U organskoj stočarskoj proizvodnji, životinje iz neorganskog uzgoja dozvoljeno je držati na organskom gazdinstvu pod uslovom da su objekti za te životinje, životinje i zemljišne parcele jasno odvojene od proizvodnih jedinica na kojima se primjenjuju proizvodna pravila za organski uzgoj, i u slučaju kada se radi o različitim vrstama.

(2) Ispaša životinja iz neorganskog dozvoljena je na površinama za organsku proizvodnju u ograničenom vremenskom periodu svake godine, pod uslovom da te životinje potiču iz sistema poljoprivrede iz stava (3) tačka b) ovog člana i da životinja iz organskog uzgoja nisu prisutne tokom njihove ispaše.

(3) Ispaša organski uzgojene životinje može biti na zajedničkom poljoprivrednom zemljištu, pod uslovom da:

a) to zemljište u periodu od najmanje tri godine nije bilo tretirano proizvodima ili supstancama koji nisu odobreni za organski uzgoj;

b) da životinje iz neorganskog uzgoja koje koriste predmetno zemljište za ispašu potiču iz ekološkog ili ekstenzivnog sistema uzgoja; i

c) da se svi proizvodi dobiveni od organskih životinja koje su bile na ispaši na zajedničkom poljoprivrednom zemljištu ne smatraju organskim proizvodom, kada se ne može dokazati njihova odvojenost od neorganskih životinja tokom ispaše.

(4) Tokom perioda sezonske selidbe (transhumance), dozvoljeno je da životinje budu na ispaši na neorganskom zemljištu, a udio neorganske hrane za životinje u obliku trave i drugog bilja, tokom ovog perioda, ne može biti veće od 10% ukupnog godišnjeg unosa hrane, a ova količina se izračunava kao postotak suhe materije krme poljoprivrednog porijekla.

(5) Subjekt je dužan voditi evidenciju i čuvati pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

Član 21.

(Postupanje sa životinjama)

(1) U postupanju sa životinjama u organskom uzgoju, radnje kao što su pričvršćivanje elastičnih traka na repove ovaca, podrezivanje repa, brušenje zuba, obrezivanje kljunova i odstranjivanje rogova ne obavlja se rutinski, a rezanje krila pčelinjim maticama je zabranjeno.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, Federalno ministarstvo može subjektu da odobri neku od radnji zbog sigurnosti ili ako su namijenjeni unapređenju zdravlja, dobrobiti ili higijene životinja, a pri tome svaka patnja životinje mora biti svedena na minimum uz primjenu određenog anestetika ili analgetika od strane stručnog lica i primjena u odgovarajućoj životnoj dobi životinje.

(3) Fizička kastracija životinja u organskom uzgoju je dozvoljena da bi se održavao kvalitet proizvoda i očuvale tradicionalne metode uzgoja, ali samo pod uslovima utvrđenim odredbom iz stava (2) ovog člana.

(4) Utovar i istovar organskih životinja se obavlja bez upotrebe bilo koje vrste električne stimulacije za prisiljavanje životinja na kretanje, a upotreba alopatskih sredstava za smirivanje prije ili tokom prijevoza životinja je zabranjena.

Odjeljak C. Hrana za životinje

Član 22.

(Hrana za životinje s vlastitog gazdinstva ili iz drugih izvora)

(1) U ishrani životinja biljojeda, izuzev u periodu sezonske selidbe iz člana 28. stav (4) ovog pravilnika, najmanje 60 % hrane za životinje, subjekt mora da proizvede na proizvodnoj jedinici unutar vlastitog gazdinstva, a u slučajevima kada to nije moguće mora da je osigura od drugog gazdinstva iz iste regije koje primjenjuje pravila organskog uzgoja.

(2) Za svinje i perad, najmanje 20 % hrane za životinje subjekt mora da se proizvede na proizvodnoj jedinici unutar vlastitog gazdinstva, a u slučajevima kada to nije moguće, mora je osigurati od drugog gazdinstva iz iste regije ili od subjekata u poslovanju s hranom za životinje koja primjenjuju pravila organskog uzgoja.

(3) Za pčele na kraju proizvodne sezone, subjekt mora ostaviti u košnicama dovoljno meda i polena u količini koja osigurava njihovo prezimljavanje tokom zime.

(4) U slučajevima kada je zbog klimatskih uslova preživljavanje pčelinjih društava dovedeno u opasnost, dozvoljena je prihrana dodavanjem organskog meda, organskog šećera ili organskog šećernog sirupa, i to samo u periodu između posljednje ekstrakcije meda i 15 dana prije početka narednog perioda punjenja košnica nektarom ili medljikom.

(5) Subjekt je dužan da vodi evidenciju i da čuva pisane dokumente kojima dokazuje primjenu odredbi iz ovog člana.

Član 23.

(Hrana za životinje koja zadovoljava nutritivne potrebe životinja)

(1) U organskoj stočarskoj proizvodnji, mladunčad sisara se hrani isključivo majčinim mlijekom, i to u trajanju od najmanje tri mjeseca od rođenja za goveda i kopitare; 45 dana za ovce i koze; i 40 dana za svinje.

(2) Sistem uzgoja i uslova držanja životinja biljojeda se zasniva na maksimalnom korištenju ispaše prema raspoloživosti pašnjaka u različitim periodima godine.

(3) U dnevnim obrocima biljojeda najmanje 60 % suhe materije treba da čini kabasta krma, svježa ili suha krma ili silaža, a za životinje koje se uzgajaju za proizvodnju mlijeka, u

dnevnim obrocima u prva tri mjeseca laktacije dozvoljeno je da se taj udio smanji na 50 % suhe materije.

(3) U dnevnim obrocima svinja i peradi treba dodavati kabastu krmu, svježu ili sušenu krmu ili silažu.

(4) Zabranjeno je držanje stoke u uslovima ili načinom ishrane koji mogu uzrokovati anemiju.

(5) Postupci tova životinja u svakoj fazi postupka uzgoja se ponavljaju, a prisilno hranjenje životinja je zabranjeno.

Član 24.

(Hrana za životinje iz prijelaznog perioda)

(1) U organskoj stočarskoj proizvodnji, u prosjeku udio do 30 % obroka hrane za životinju, može sadržavati hranu za životinje proizvedenu u toku prijelaznog perioda, a kada hrana za životinje iz prijelaznog periodu potiče s proizvodne jedinice vlastitog gazdinstva subjekta udio se može povećati i do 100 %.

(2) U slučaju kada je hrana za životinju obezbijeđena u toku prijelaznog perioda na vlastitom gazdinstvu subjekta, sa proizvodnih jedinica na kojima se u posljednjih pet godina nije odvijala organska proizvodnja, a ta hrana za životinju se obezbjeđuje ispašom ili košnjom/žetvom pašnjaka i/ili zemljišnih parcela u njihovoj prvoj godini prijelaznog perioda, udio te hrane može da iznosi do 20% ukupne prosječne količine hrane koja se daje životinjama.

(3) U slučaju kada se u ishrani životinja koristi istovremeno hrana za životinje iz st. (1) i (2) ovog člana njen zajednički udio ne može biti veći od utvrđenog u stavu (1) ovog člana.

(4) Količina udjela hrane za životinje, iz st. (1) i (2) ovog člana se izračunava na godišnjem nivou kao procent suhe materije hrane za životinje biljnog porijekla.

Član 25.

(Korištenje odobrenih proizvoda i supstanci u hrani za životinje)

U skladu sa članom 14. stav 1. tačka d) alineja 4) Zakona, u proizvodnji hrane za životinje i ishrani životinja dozvoljeno je da se koriste odobrene neorganske sirovine za hranu za životinje biljnog, životinjskog i mineralnog porijekla iz Aneksa V. ovog pravilnika u skladu sa članom 17. stav (1) tačka c) Zakona, i to:

a) neorganska krmiva biljnog ili životinjskog porijekla ili druga krmiva iz Odjeljka 2. Aneksa V. ovoga pravilnika, i pod uslovom da su proizvedena ili pripremljena bez hemijskih otapala i u skladu sa ograničenjima iz člana 36. i/ili u uslovima iz člana 40. stav (1) tačka c) ovoga pravilnika;

b) neorganski začini, začinsko bilje i melasa pod uslovom da nisu dostupni iz organske proizvodnje, pod uslovom da su proizvedeni i pripremljeni bez hemijskih otapala i da je njihova upotreba ograničena na 1% od obroka hrane pojedine vrste, izračunato na godišnjem nivou kao procentualni udio suhe materije hrane za životinje poljoprivrednog porijekla;

c) organska krmiva životinjskog porijekla;

d) sirovine za proizvodnju hrane za životinje mineralnog porijekla iz Odjeljka 1. Aneksa V. ovoga pravilnika; i

e) sol kao morska sol, gruba kamena sol;

f) u skladu sa u skladu sa članom 17. stav (1) tačka d) Zakona odobreni dodaci hrani za životinje iz Aneksa VI. ovoga pravilnika.

Odjeljak D. Sprečavanje bolesti i veterinarsko liječenje

Član 26.

(Sprečavanje bolesti)

(1) U organskoj stočarskoj proizvodnji, za prevenciju bolesti životinja, zabranjeno je koristiti hemijski sintetizirane alopatske veterinarske lijekove, izuzev u slučaju iz člana 27. stav (3) ovog pravilnika.

(2) Zabranjeno je korištenje pospješivanje rasta ili prinosa (uključujući antibiotike, kokcidiostatike i druge vještačke supstance pospješivanje rasta) i korištenje hormona ili sličnih supstanci za kontrolu reprodukcije ili za druge namjene (npr. indukcija ili sinhronizacija estrusa).

(3) Za životinje dopremljene iz neorganskih proizvodnih jedinica na organsko gazdinstvo, dozvoljena je primjena posebnih mjera kao što su pregled ili period karantina, ovisno o okolnostima.

(4) Objekti, ograde, oprema i pribor koji se koriste u organskoj stočarskoj proizvodnji treba da budu propisno očišćeni i dezinficirani, kako bi se spriječila eventualna zarazna bolest i razvoj organizama prijenosnika bolesti, a životinjske izlučevine, nepojedena ili razasuta hrane za životinje se mora uklanjati redovno i onoliko često koliko je potrebno da se neprijatni mirisi, kao i pojava insekata i glodara svedu na najmanju moguću mjeru.

(5) Čišćenje i dezinfekcija objekata u kojima se drže životinje, infrastrukture tih objekata i opreme dozvoljeno je samo odobrenim proizvodima iz Aneksu VII. ovog pravilnika u skladu sa članom 17. stav (1) tačka e) Zakona. Za uklanjanje glodara, insekata i drugih štetočina u objektima u kojima su smještene životinje i drugim objektima dozvoljeno je koristiti samo odobrene proizvode i supstance iz Aneksu II. ovog pravilnika, a proizvode i supstance protiv glodara dozvoljeno je koristiti samo u klopkama.

(6) Objekti za organski uzgoja peradi trebaju da se isprazne od životinja između svakog turnusa peradi za uzgoj, a u tom periodu objekti za perad i oprema se čiste i dezinficiraju. Nakon završetka svakog proizvodnog turnusa peradi, ograđeni prostor za ispušt peradi mora ostati prazan u periodu od minimalno tri sedmice, kako bi se bilju omogućilo da ponovno naraste, a subjekt je dužan da vodi evidenciju i da čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

(7) Izuzetno, za perad koja se ne uzgaja u turnusima i ne drži u ograđenim prostorima već ima slobodu kretanja tokom dana, odredba iz stava (6) ovog člana se ne primjenjuje.

Član 27.

(Veterinarsko liječenje)

(1) Kada i pored primjene preventivnih mjera za sprječavanje bolesti životinja iz člana 14. stav (1) tačka e) alineja 1) Zakona i ovog pravilnika, životinja u organskom uzgoju oboli ili se

ozlijedi, odmah se podvrgava liječenju, a kada je to potrebno, stavlja u izolaciju i u odgovarajuće mjesto za boravak.

(2) U liječenju životinja u organskom uzgoju, prednost se daje primjeni fitoterapeutskih i homeopatskih proizvoda, elemenata u tragovima i odobrenim proizvodima i supstancama iz Odjeljka 1. Aneksa V. i Odjeljka 3. Aneksa VI. ovog pravilnika u odnosu na hemijski sintetizirane alopatske lijekove ili antibiotike, pod uslovom da je njihov terapijski učinak efikasan za vrstu životinje i za uslove za koje je namijenjeno to liječenje.

(3) Kada primjena preventivnih mjera iz st. (1) i (2) ovog člana nije efikasna u liječenju bolesti ili rane, ili ako je liječenje neophodno da bi se izbjegla patnja ili bol životinje, dozvoljeno je pod nadzorom nadležnog veterinarara, primijeniti odobreni alopatski veterinarski lijek.

(4) Izuzev cijepljenja i obaveznih programa iskorjenjivanja bolesti u skladu sa veterinarskim propisima, u toku kojeg životinja ili grupa životinja u organskom uzgoju primi više od tri terapije liječenja alopatskim veterinarskim lijekovima unutar razdoblja od 12 mjeseci ili primi više od jedne terapije ako je životni vijek te životinje kraći od godine dana, te životinje i njihove proizvode zabranjeno je stavljati na tržište kao organski proizvod, a te životinje se moraju podvrgnuti prijelaznom periodu u skladu s članom 31. stav (1) ovog pravilnika. Subjekt je dužan da uspostavi i vodi evidenciju o načinu liječenja i da čuva pisane dokumente kojim dokazuje nastanak takve okolnosti i primjenu odredbi ovog člana.

(5) Trajanje karence između posljednjeg davanja alopatskog veterinarskog lijeka životinji u redovnim uslovima primjene, i dobivanja organske životinje i organskog proizvoda od te životinje mora biti dva puta duže od utvrđenog zakonskog roka za karencu navedenog u uputstvu proizvođača lijeka, a kada vremenski rok nije naveden treba da traje 48 sati.

Član 28.

(Posebna pravila za sprečavanje bolesti i veterinarsko liječenje u pčelarstvu)

(1) U organskom uzgoju pčela, za zaštitu okvira, košnica i saća, posebno od štetočina, dozvoljeni su samo proizvodi iz Aneksu II. ovog pravilnika, a sredstva protiv glodara dozvoljeno je da se koriste samo u klopkama, a gdje je god to moguće, treba koristiti mjere mehaničke zaštite od glodara.

(2) U organskom uzgoju pčela dozvoljen je i postupak mehaničke dezinfekcije košnica i pribora, parom ili direktnim plamenom.

(3) U slučajevima kada se i pored primjene preventivnih mjera, pčelinja društva razbole ili zaraze, subjekt mora odmah započeti s njihovim liječenjem, a kad je to potrebno, vrši premještanje pčelinjih društva u izolaciji.

(4) U slučaju zaraze s *Varroa destructor* dozvoljeno je da se koristi mravlja, mliječna, sircetna i oksalna kiselina, kao i mentol, timol, eukaliptol (eukaliptusovo ulje) ili kamfor.

(5) Postupak uništavanje legla trutova dozvoljen je samo u cilju izoliranja zaraženosti s *Varroa destructor*.

(6) Kada se primjenjuje liječenje alopatskim veterinarskim lijekovima, u toku tog perioda tretirane se pčelinja društva stavljaju u pčelinjake u izolaciji, a cjelokupni vosak zamjenjuje voskom iz organskog pčelarstva, a na ta pčelinja društva se primjenjuje prijelazni period u trajanju od 12 mjeseci u skladu s članom 31. stav (3) ovog pravilnika.

(7) Odredbe stava (6) ovog člana se ne primjenjuju kada su za liječenje zaraze korišteni proizvodi iz stava (4) ovog člana.

POGLAVLJE III. PRAVILA ZA PRIJELAZNI PERIOD U ORGANSKOJ BILJNOJ I STOČARSKOJ PROIZVODNJI

Član 29.

(Pravila za prijelazni period za bilje i biljne proizvode)

(1) Da bi se bilje i proizvodi biljnog porijekla smatrali organskim proizvodom, proizvodna pravila iz čl. 10., 11., 12., 13. i 18. stav 1. tač. a), b), c), d) i e) Zakona i POGLAVLJA I. ORGANSKA PROIZVODNJA BILJA, i kada je to primjenljivo odredbi iz POGLAVLJA III. PRILAGOĐAVANJE PROIZVODNIH PRAVILA U IZUZETNIM SLUČAJEVIMA ovog pravilnika moraju biti primijenjena na svakoj proizvodnoj jedinici gazdinstva uključenoj u plan prijelaznog perioda tog subjekta i to u vremenskom roku od najmanje:

- a) kod jednogodišnjih kultura, dvije godine prije sjetve odnosno sadnje;
- b) kod travnjaka ili višegodišnjih krmnih kultura, dvije godine prije njihovog korištenja kao organske hrane za životinje; i
- c) kod višegodišnjih kultura koje nisu krmno bilje, tri godine prije prve berbe organskog proizvoda.

(2) Izuzetno, od stava (1) ovog člana, Federalno ministarstvo može odobriti subjektu kraći vremenski rok za prijelazni period odnosno retroaktivno priznati kao dio prijelaznog perioda svaki prethodni vremenski period za koji:

- a) subjekt za proizvodne jedinice/katastarske parcele ima dokaze da su bile podvrgnute mjerama definiranim u programima i mjerama u skladu sa propisima za oblast zaštite prirode ili ruralnog razvoja, koje se odnose se na poljoprivredne prakse koje su korisne za klimu i okolinu ili su bile uključene u zaštićena područja koja su zaštićena (parkovi prirode i sl.), te dokaze da na tim proizvodnim jedinicama/katastarskim parcelama nisu korišteni proizvodi ili supstance koja nisu odobrene za organski uzgoj. Ovaj zahtjev subjekt može da podnese nakon 12 mjeseci prijelaznog perioda od datuma provedene prve stručne kontrole; ili
- b) subjekt ima dokaz ili izjavu da su proizvodne jedinice/katastarske parcele neobrađeno poljoprivredno zemljište ili poljoprivredno zemljište koje nisu bile tretirane proizvodima ili supstancama koji nisu odobreni za organsku proizvodnju, u periodu od najmanje tri godine. Ovaj zahtjev subjekt može da podnese nakon 12 mjeseci prijelaznog perioda, od datuma provedene prve stručne kontrole.

(3) U slučaju kada se utvrdi da je tlo kontaminirano proizvodima ili supstancama koji nisu odobreni za organsku poljoprivredu, Federalno ministarstvo donosi rješenje kojim subjektu utvrđuje duži vremenski period za prijelazni period od utvrđenog stavom (1) ovog člana.

(4) Za proizvodne jedinice/katastarske parcele subjekta kod kojeg je prijelaz na organsku poljoprivredu već obavljen ili je prijelazni period u toku, a tretirane su proizvodom ili supstancom koje nisu odobrene za organski uzgoj, Federalno ministarstvo može da odobri kraći vremenski rok za prijelazni period, u sljedeća dva slučaja, ako postoji dokaz:

- a) da su proizvodne jedinice/katastarske parcele tretirane proizvodom ili supstancom koji nije odobren za organski uzgoj, ali su dio obaveznih mjera za suzbijanja bolesti ili štetnih organizama propisanih od strane nadležnog organa u BiH; i

b) da su proizvodne jedinice/katastarske parcele tretirane proizvodom ili supstancom koje nisu odobrene za organski uzgoj, ali su dio naučnih ispitivanja odobrenih od strane nadležnih organa u BIH.

(5) U slučajevima iz stava (4) tač. a) i b) ovog člana, vremenski rok za prijelazni period se utvrđuje uzimajući u obzir sljedeće kriterije:

a) postupak razgradnje korištenog proizvoda i/ili supstance garantira da će na kraju prijelaznog perioda, ostati zanemariv nivo ostataka/rezidua u tlu i, odnosno u slučaju višegodišnjih kultura, i u biljci; i da

b) nakon tretiranja to bilje i biljne proizvode je zabranjeno stavljati na tržište kao organski proizvod.

Član 30.

(Pravila prijelaznog perioda u odnosu na poljoprivredno zemljište povezano s organskim uzgojem životinja)

(1) Pravila iz člana 29. ovog pravilnika za prijelazni period se primjenjuju i na svim proizvodnim jedinicama/katastarskim parcelama na kojima se uzgaja hrana za životinje.

2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, vremenski rok za prijelazni period može se smanjiti na:

a) 12 mjeseci za pašnjake i druge površine na otvorenom ako ih koriste životinje koje nisu biljojedi; i

b) šest mjeseci za pašnjake i druge površine na otvorenom ako ih koriste životinje koje nisu biljojedi, a koje tokom prethodnog vremenskog perioda od 12 mjeseci od utvrđenog datuma za početak prijelaznog perioda, nije bilo tretirano proizvodima koji nisu odobreni za organsku proizvodnju.

Član 31.

(Proizvodna pravila prijelaznog perioda u odnosu na životinje i proizvode od životinja)

(1) Kada je životinja iz neorganskog uzgoja dopremljena na gazdinstvo u skladu s članom 14. stav (1) tačka a) alineja 2) Zakona i čl. 12. i 35. ovog pravilnika, da bi se ta životinja i proizvodi od životinja smatrali organskim proizvodom, proizvodna pravila uzgoja iz čl. 10., 11., 12., 14. i 18. Zakona i POGLAVLJA II. ORGANSKA STOČARSKA PROIZVODNJA i kada je primjenjivo odredbi iz člana 35. ovog pravilnika moraju biti primijenjena, u prelaznom periodu od najmanje:

a) tri četvrtine životnog vijeka životinje, a za kopitare i goveda koje se uzgajaju za tov 12 mjeseci;

b) šest mjeseci, u slučaju malih biljojeda, svinja i životinja za proizvodnju mlijeka;

c) 10 sedmica za perad za proizvodnju mesa koja su dopremljena na proizvodnu jedinicu prije dostizanja starosti od tri dana; i

d) šest sedmica za perad za proizvodnju jaja.

(2) Životinje i proizvodi od životinja koji se na početku prijelaznog perioda već nalaze na gazdinstvu, u skladu s članom 14. stav (1) tačka a) alineja 3) Zakona, mogu se smatrati organskim, ako postoji istovremeni prijelaz svih proizvodnih jedinica tog gazdinstva, koje se koristi za ili kao hrana za životinje. Ukupno trajanje prijelaznog perioda tog gazdinstva za postojeće životinje i njihove potomke, pašnjak i/ili svaku zemljišnu parcelu koje se koristi za

hranu za životinju, može se smanjiti na 24 mjeseca pod uslovom da se životinje hrane proizvodima koji su uzgojeni na proizvodnim jedinicama unutar tog gazdinstva.

(3) Proizvodi pčelarstva, smatraju se organskim proizvodima, samo ako su se proizvodna pravila za organsku proizvodnju primjenjivala u prijelaznom periodu u trajanju od 12 mjeseci.

(4) Izuzetno, od stava (3) ovog člana, vremenski rok prijelaznog perioda se ne primjenjuje u slučaju obnavljanja pčelinjaka iz člana 12. stav (3) ovog pravilnika.

(5) Tokom prijelaznog perioda iz stava (3) ovog člana, subjekt mora vosak zamijeniti voskom koji potiče iz organskog pčelarstva.

POGLAVLJE IV. PRILAGOĐAVANJE PROIZVODNIH PRAVILA U IZUZETNIM SLUČAJEVIMA

Odjeljak A. Proizvodna pravila uzgoja u izuzetnim slučajevima, gazdinstva izložena klimatskim, geografskim ili strukturnim ograničenjima

Član 32.

(Vezivanje životinja)

U uslovima iz člana 23. stav (1) tačka a) Zakona, Federalno ministarstvo može da odobriti subjektu koji upravlja malim gazdinstvom, sa najviše do 20 grla, izuzeće od proizvodnog pravila odnosno da životinje biljojede drži vezane, ako ih nije moguće čuvati u grupama u skladu sa njihovim etološkim potrebama pod uslovom da u skladu sa članom 17. stav (2) ovog pravilnika tokom perioda ispaše imaju pristup pašnjacima, a kada ispaša nije moguća, da imaju najmanje dva puta sedmično pristup površinama na otvorenom.

Član 33.

(Pravila u izuzetnim slučajevima u odnosu na paralelni uzgoj)

(1) U uslovima iz člana 23. stav (1) tačka a) Zakona, subjekt može na istoj površini upravljati jedinicama organskog i neorganskog uzgoja, i to:

a) kod proizvodnje višegodišnjih kultura, koje zahtijevaju period uzgoja od najmanje tri godine, pod uslovom da se sorte tih kultura mogu lako razlikovati, a ispunjeni su sljedeći uslovi:

1) taj uzgoj čini sastavni dio plana prijelaznog perioda u odnosu na koji se subjekt ugovorno obavezao i koji omogućava početak prijelaznog perioda posljednjeg dijela površine kojom subjekt upravlja na organski i uzgoj u najkraćem vremenskom roku, a koji ne može biti duži od pet godina;

2) poduzete su odgovarajuće mjere da se osigura stalno odvajanje i odvojenosti proizvoda dobivenih sa svake pojedinačne organske i neorganske proizvodne jedinice;

3) kontrolno tijelo je najmanje 48 sati unaprijed obaviješteno o žetvi svakog od proizvoda;

4) po završetku žetve, subjekt obavještava kontrolno tijelo o tačnim količinama požnjevenih proizvoda na organskim i neorganskim jedinicama i o mjerama koje su primijenjene u cilju osiguranja stalnog odvajanja i odvojenosti proizvoda;

5) plan prijelaznog perioda i mjere stručne kontrole kontrolnog tijela kod subjekta odobrilo je Federalno ministarstvo, a izdato odobrenje se potvrđuje svake godine u toku trajanja prijelaznog perioda;

b) kod površina namijenjenih poljoprivrednim istraživanjima ili formalnom obrazovanju odobrenim od strane nadležnih organa u Bosni i Hercegovini, i kada su ispunjeni uslovi iz tačke a) podtačak. 2), 3) i 4) i ogovarajuće odredbe iz podtačke 5) ovog stava;

c) kod uzgoja sjemena, vegetativnog reprodukcijskog materijala i presadnica i kada su ispunjeni uslovi iz tačke a) podtač. 2), 3) i 4) i 5) ovog stava; i

d) kod travnjaka koji se koristi isključivo za ispašu životinja.

(2) U organskoj stočarskoj proizvodnji, Federalno ministarstvo može subjektu koji na gazdinstvu obavlja poljoprivredna istraživanja ili formalno obrazovanje, odobriti da se životinje istih vrsta uzgajaju u organskom i neorganskom uzgoju kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) subjekta može da dostavi dokaz da ima odobrenje da obavlja poljoprivredna istraživanja ili formalno obrazovanje;

b) poduzete su odgovarajuće mjere o kojima je kontrolno tijelo unaprijed obaviješteno kako bi se garantirala stalna odvojenost životinja, proizvoda od životinja, đubriva i hrane za životinje sa svake od proizvodne jedinice;

c) subjekt je unaprijed obavijesti kontrolno tijelo o svakoj isporuci ili prodaji životinja ili proizvoda od životinja; i

d) subjekt je obavijestio kontrolno tijelo o tačnoj količini proizvedenih proizvoda na organskim i neorganskim proizvodnim jedinicama gazdinstva i o karakteristikama koje omogućavaju identifikaciju svakog proizvoda i dostavio opis poduzetih mjere kako bi se osiguralo njihovo odvajanje i odvojenost.

Član 34.

(Držanje pčelinjih društava u izuzetnim slučajevima za potrebe oprašivanja)

(1) U uslovima iz člana 23. stav (1) tački a) Zakona, za potrebe oprašivanja, subjekt može na istom gazdinstvu upravljati proizvodnim jedinicama organskog i neorganskog pčelarstva ako su ispunjeni svi uslovi za organski uzgoj, s izuzetkom odredbe za smještaj pčelinjaka, a proizvodi koji se dobiju u ovim uslovima ne mogu se prodavati kao organski proizvod.

(2) Subjekt je dužan da vodi evidenciju i da čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

Odjeljak B. Prilagođavanje proizvodnih pravila u izuzetnim slučajevima koji se odnose na nedostupnost repromaterijala s organskih gazdinstava

Član 35.

(Upotreba peradi iz neorganskog uzgoja u izuzetnim slučajevima)

(1) U uslovima iz člana 23. stav (1) tačka b) Zakona, i kada subjektu organski uzgojena perad nije dostupna u dovoljnim količinama na tržištu, Federalno ministarstvo može da odobriti subjektu upotrebu neorganski uzgojenih peradi, i to:

a) kada se jato osniva po prvi put, obnavlja ili ponovo osniva, perad iz neorganskog uzgoja može se dopremiti na proizvodnu jedinicu za organski uzgoj peradi pod uslovom da su mlade kokoši za dobivanje jaja i perad za dobivanje mesa, životne dobi koja je manje od tri dana; i da

b) mlade kokoši za dobivanje jaja su starosti od najviše 18 sedmica, a mogu se dopremiti na proizvodnu jedinicu za organski uzgoj životinja do 31. decembra 2020. godine pod uslovom da organski uzgojene mlade kokoši nisu dostupne na tržištu i pod uslovom da su ispunjene odgovarajuće odredbe iz POGHLAVLJA II. ORGANSKA STOČARSKA PROIZVODNJA, Odjeljak C. Hrana za životinje i Odjeljak D. Sprečavanje bolesti i veterinarsko liječenje ovog pravilnika.

(2) Subjekt je dužan da vodi evidenciju i čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

Član 36.

(Korištenje neorganskih proteinskih krmiva biljnog i životinjskog porijekla za uzgoj svinja i peradi u izuzetnim slučajevima)

(1) U uslovima iz člana 23. stav (1) tačka b) Zakona, i kada subjekt ne može da nabavi proteinska krmiva isključivo iz organske proizvodnje, dozvoljeno je korištenje ograničene količine neorganskih proteinskih krmiva za svinje i perad.

(2) Najveći dozvoljeni procent neorganskog proteinskog krmiva odobrenog unutar razdoblja od 12 mjeseci za vrste iz stava (2) ovog člana iznosi 5 % za kalendarske godine 2018., 2019. i 2020.

(3) Dozvoljena količina neorganskog proteinskog krmiva iz stava (2) ovog člana se izračunava na godišnjem nivou kao procentualni udio suhe materije hrane za životinje poljoprivrednog porijekla.

(4) Subjekt je dužan da vodi evidenciju i da čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

Član 37.

(Korištenje neorganski dobivenog pčelinjeg voska)

(1) Kod uspostave novih ili u toku prijelaznog perioda utvrđenog za pčelinjak, neorganski dobijen pčelinji vosak može se koristiti samo kada su ispunjeni sljedeći uslovi da:

a) pčelinji vosak iz organskih pčelinjaka nije dostupan na tržištu;

b) je pribavljen dokaz da nije onečišćen supstancama koje nisu odobrene u organskom uzgoju; i

c) potiče od čahure/saća.

(2) Subjekt je dužan da vodi evidenciju i čuva dokaze kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz ovog člana.

Član 38.

(Korištenje neorganskog reproduccionog materijala)

(1) U uslovima iz člana 23. stav (1) tačka b) Zakona, Federalno ministarstvo može odobriti subjektu da koristi neorganski reprodukcioni materijal i neorganski reprodukcioni materijal proizveden na proizvodnoj jedinici gazdinstva subjekta u toku prijelaznog perioda i kada su ispunjeni uslovi iz st. 2), 3), 4) i 7) ovog člana.

(2) Neorganski reprodukcioni materijal dozvoljeno je koristiti pod uslovom da nije tretiran sredstvima za zaštitu bilja osim odobrenim u skladu sa članom 7. st. (1) i (2) ovog pravilnika i sredstvom za zaštitu bilja kada je to od strane nadležnih organa u Bosni i Hercegovini u skladu sa propisima za zaštitu zdravlja bilja propisano tretiranje za sve sorte određene vrste bilja u području u kojem će se koristiti.

(3) Federalno ministarstvo može subjektu izdati odobrenje iz stava (1) ovog člana, samo kada su ispunjeni i sljedeći uslovi:

a) ako sorta vrste bilja koju subjekt želi nabaviti nije upisana u bazu podataka iz člana 41. ovog pravilnika;

b) ako ni jedan dobavljač organskog reprodukcionog materijala sorte određene vrste bilja, nije u mogućnosti isti isporučiti prije sjetve ili sadnje, a subjekt je isti naručio pravovremeno;

c) ako sorta određene vrste bilja nije upisana u bazu podataka iz člana 41. ovog pravilnika, a subjekt može da dokaže da ni jedna od upisanih sorti iste vrste bilja nije odgovarajuća za proizvodnju kojom se taj subjekt bavi;

d) ako je namijenjeno za korištenje u istraživanju, za postavljanje malih poljskih ogleda ili za potrebe očuvanja sorte na osnovu odobrenja/dozvole koju je izdao nadležni organ u Bosni i Hercegovini, u kojem se obavezno navode i podaci o odobrenoj količini, vrsti i sorti neorganskog reprodukcionog materijala.

(4) Odobrenje iz stava (1) ovog člana se izdaje prije roka za sjetvu i/ili sadnju date biljne vrste.

(5) Subjektu se izdaje s odobrenje samo za jednu sezonu i obavezno sadrži podatak o količini neorganskog reprodukcionog materijala koja je odobrena.

(6) Izuzetno od stava (1) ovog člana, Federalno ministarstvo može izdati i opće odobrenje:

a) za određenu vrstu bilja, i kada je ispunjen uslov iz stava (3) tačke a) ovog člana; i

b) za određenu sortu, i kada je ispunjen uslov iz stava (3) tačke c) ovog člana.

(7) Odobrenje se izdaje samo u toku perioda za koji je baza podataka ažurirana u skladu s članom 42. stav (2) ovog pravilnika, a odobrenja iz stava (6) tač. a) i b) ovoga člana moraju biti upisana i u bazi podataka iz člana 41. ovog pravilnika.

Odjeljak C. Proizvodna pravila uzgoja u izuzetnim slučajevima koji se odnose na posebne teškoće držanja životinja iz organske proizvodnje.

Član 39.

(Posebne teškoće u upravljanju organski uzgojenim životinjama)

U uslovima iz člana 23. stav (1) tačka d) Zakona, subjektu je dozvoljeno da završnu fazu tova odraslih goveda za dobivanje mesa obavlja u zatvorenom prostoru, pod uslovom da ne traje duže od jedne petine životnog vijeka životinje i ne duže od tri mjeseca.

Član 40.

(Okolnosti prirodne katastrofe)

(1) U uslovima iz člana 23. stav (1) tačka f) Zakona, Federalno ministarstvo može odobriti subjektu ili izdati opće odobrenje za privremeno izuzeće od proizvodnih pravila i to:

a) za obnavljanje ili ponovnu uspostavu stada s životinjama iz neorganskog uzgoja u slučaju visoke smrtnosti životinja uzrokovane zdravstvenim uslovima ili okolnostima katastrofe i kada organski uzgojenih životinja nema dostupnih na tržištu, pod uslovom da se na životinje iz neorganskog uzgoja primjeni odgovarajući prijelazni period;

(b) za ponovnu uspostavu pčelinjaka neorganski uzgojenim pčelama, kod visoke smrtnosti pčela uzrokovane zdravstvenim uslovima ili okolnostima katastrofe kada na tržištu nema dostupnih organskih pčela;

(c) korištenje neorganske hrane za životinje u ograničenom periodu na određenom području, kada dođe do gubitka u proizvodnji hrane za životinje ili kada se uvedu ograničenja kao posljedice izvanrednih klimatskih uslova, izbijanja zaraznih bolesti, onečišćenja otrovnim proizvodima i/ili supstancama, ili kao posljedica požara;

(d) ishranu pčela organskim medom, organskim šećerom ili organskim šećernim sirupom kod dugotrajnih izvanrednih vremenskih uslova ili u okolnostima katastrofe koji otežavaju dobijanje nektara ili medljike.

(2) Subjekt je dužan da vodi evidenciju i čuva pisane dokumente kojima dokazuje potrebu za primjenu odredbi iz stava (1) ovog člana.

POGLAVLJE V. BAZA PODATAKA ZA ORGANSKI REPRODUKCIONI MATERIJAL

Član 41.

(Baza podataka)

(1) Federalno ministarstvo uspostavlja, vodi i ažurira elektronsku bazu podataka za upisivanje vrsti i sorti biljaka za koje je na teritoriji Federacije BiH dostupan organski reprodukcioni materijal.

Član 42.

(Upis u bazu podataka)

(1) Na osnovu zahtjeva dobavljača, organski reprodukcioni materijal vrste i sorte biljaka, mora biti upisan u bazu podataka iz člana 41. ovog pravilnika.

(2) Federalno ministarstvo ažurira podatke u bazi podataka iz člana 41. ovog pravilnika dva puta godišnje, i to do 15. maja i do 15. septembra tekuće godine.

(3) Dobavljači su obavezni do 1. maja i 1. septembra tekuće godine dostaviti promjene o upisanim podacima o vrsti i sorti u bazi podataka za organski reprodukcioni materijal.

Član 43.

(Uslovi za upis u bazu podataka)

Dobavljač organskog reproduktionog materijala podnosi Federalnom ministarstvu zahtjev za upis organskog reproduktionog materijala u bazu podataka iz člana 41. ovog pravilnika na obrascu iz Aneksa X. ovog pravilnika za vrsta i sorte bilja kojim raspolaže, uz koji prilaže dokumente kojim dokazuje da:

- a) je on ili posljednji subjekt, u slučajevima kada dobavljač obavlja djelatnost s prethodno pakovanim organskim reproduktionim materijalom vrste i sorte bilja, bio pod stručnom kontrolom u skladu sa odredbom iz člana 29. Zakona;
- b) organski reproduktioni materijal vrste i sorte bilja koji se stavlja na tržište ispunjava uslove iz propisa kojima se uređuje sjeme i sadni materijal poljoprivrednog bilja u Bosni i Hercegovini za tu vrstu i sortu bilja; i
- c) garanciju da će pravovremeno obavijestiti Federalno ministarstvo, pisanim putem da više ne raspolaže organskim reproduktionim materijalom za upisanu vrstu i sortu bilja i da će staviti na raspolaganje sve podatke iz člana 44. ovog pravilnika; i
- d) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za upis u bazu podataka.

(2) U slučaju kada se utvrdi da dobavljač ne ispunjava uslove iz stava (1) ovog člana, Federalno ministarstvo, zaključkom odbacuje zahtjev dobavljača za upis tražene vrste i sorte organskog reproduktionog materijala u bazu podataka iz člana 41. ovog pravilnika.

Član 44. (Upisani podaci)

(1) Za svaku upisanu vrstu, sortu i dobavljača organskog reproduktionog materijala, baza podataka iz člana 41. ovog pravilnika sadrži najmanje sljedeće podatke:

- a) naučni naziv vrste bilja na latinskom i službenim jezicima u Federaciji BiH i ime sorte;
- b) naziv, adresu i kontakt telefon dobavljača ili njegovog predstavnika/zastupnika;
- c) područje u Federaciji BiH na kojim dobavljač subjektu može isporučiti organski reproduktioni materijal vrste i sorte bilja u redovnom roku koji je potreban za isporuku prije sjetve;
- d) država ili regija u kojoj je sorta biljne vrste ispitana i odobrena u skladu sa posebnim propisima o priznavanju sorti i sortnoj listi;
- (e) datum od kada će organski reproduktioni materijal upisane vrste i sorte bilja biti pravovremeno dostupan; i
- (f) naziv i/ili kodni broj kontrolnog tijela zaduženog za kontrolu subjekta u skladu sa odredbom iz člana 29. Zakona.

(2) U slučaju kada dobavljač ne postupa u skladu sa odredbom iz člana 42. stav (3) ovog pravilnika, Federalno ministarstvo postupa u skladu sa članom 43. stav (2) ovog pravilnika, a upisani podaci se brišu iz baze podataka, a organski reproduktioni materijal te vrste i sorte bilja se smatra nedostupnim.

Član 45. (Pristup informacijama)

(1) Baza podataka iz člana 41. ovog pravilnika dostupna je javnosti besplatno na službenim internetskim stanicama Federalnog ministarstva, a subjekt koji je svoju djelatnost prijavio u

skladu s članom 30. stav (1) tačkom a) Zakona može podnijeti zahtjev da mu se dostavi izvadak podataka iz baze vezan za jednu ili više upisanih vrsta i sorti.

(2) Federalno ministarstvo osigura, najmanje jednom godišnje, objavu informacije kojom obavještava korisnike o sadržaju podataka u bazi podataka i načinu dobijanja istih.

Član 46. (Godišnji izvještaj)

(1) Federalno ministarstvo za izdata odobrenja i odobrenja izdata od strane nadležnih organa u Bosne i Hercegovine iz člana 38. st. (1) i (6) ovog pravilnika uspostavlja i vodi evidenciju, na osnovu koje izrađuje godišnji izvještaj koji sadrži sljedeće podatke:

- a) naučni naziv vrste na latinskom i jednom od službenih jezika u Federaciji BiH i ime sorte;
- b) obrazloženje za odobrenje iz člana 38. stav (1) uz navođenje da li se radi o izdavanju odobrenja u uslovima iz člana 38. stav (3) tač. a), ili b), ili c) ili d) ovog pravilnika;
- c) ukupan broj izdatih odobrenja i vremenski period za koji su izdata;
- d) ukupna količina odobrenog neorganskog reproduccionog materijala vrste i sorte; i
- e) vrsta sredstva za zaštitu bilja korištenog u skladu sa člankom 38. stav (2) ovog pravilnika.

(2) Godišnji izvještaj iz stava (1) ovog člana Federalno ministarstvo izrađuje do 31. marta tekuće godine, a popis izdatih odobrenja i vremenski period u kojem su ta odobrenja bila na snazi iz prethodne kalendarske godine se objavljuje u bazi podataka iz člana 41. ovog pravilnika.

POGLAVLJE VI. USLOVI ZA ODOBRAVANJE IZUZEĆA OD PROIZVODNIH PRAVILA

Član 47. (Odobrenje za izuzeća od proizvodnih pravila)

(1) Federalno ministarstvo na osnovu zahtjeva subjekta iz člana 30. stav (1) Zakona donosi rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila u organskoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji.

(2) Subjekt za dobijanje rješenja iz stava (1) ovog člana, podnosi Federalnom ministarstvu zahtjev za izuzećem od proizvodnih pravila člana 12. stav (2), člana 21. stav (2), člana 32., člana 33. stav (2), člana 35. stav (1) i člana 38. stav (1) i člana 40. stav (1) ovog pravilnika, na obrascu iz Aneksa VIII ovog pravilnika, uz koji prilaže:

a) u slučaju iz člana 12. stav (2) ovog pravilnika :

- 1) mišljenje kontrolnog tijela u kojem su navedeni razlozi zbog kojih se traži izuzeće odnosno detaljno obrazloženje razloga nedostupnost životinja iz organskog uzgoja na tržištu, a u zahtjevu obavezno treba biti naveden broj i vrsta životinja; i
- 2) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila.

b) u slučaju iz člana 21. stav (2) ovog pravilnika:

- 1) mišljenje kontrolnog tijela u kojem su navedeni razlozi odnosno detaljno obrazloženje razloga za izdavanje ovog odobrenja; i
- 2) mišljenje nadležnog veterinarara; i
- 3) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila.

c) u slučaju iz člana 32., člana 33. stav (2), člana 35. stav (1) i člana 38. stav (1) ovog pravilnika:

- 1) mišljenje kontrolnog tijela u kojem su navedeni razlozi odnosno detaljno obrazložena ispunjenost uslova za izdavanje ovog odobrenja i navode dokumenti kojim se dokazuje dato obrazloženje o ispunjenosti uslova za odobravanje izuzeća; i
- 2) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila.

d) u slučaju iz člana 40. stav (1) ovog pravilnika:

- 1) za pojedinačna izuzeća, mišljenje kontrolnog tijela u kojem su navedeni razlozi odnosno detaljno obrazloženje razloga za izdavanje odobrenja; i
- 2) mišljenje nadležne kantonalne savjetodavne ili stručne službe kojem su navedeni razlozi odnosno detaljno pojašnjenje razloga za izdavanje odobrenja; i
- 3) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila

(3) Opće odobrenje iz člana 40. stav (1) ovog pravilnika, Federalno ministarstvo izdaje na osnovu mišljenja nadležnih stručnih službi.

(4) Kontrolna tijela moraju voditi evidenciju i čuvati pisane dokumente kojima dokazuju primjenu odredbi ovog člana.

Član 48.

(Odobrenje za skraćivanje prijelaznog perioda)

(1) Federalno ministarstvo na osnovu zahtjeva subjekta iz člana 30. stav (1) Zakona donosi rješenja za skraćivanje prijelaznog perioda u organskoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji.

(2) Subjekt za dobijanje rješenja iz stava (1) ovog člana, podnosi Federalnom ministarstvu zahtjev za skraćivanje prijelaznog perioda utvrđenog članom 29. st. (1) i (2) i članom 30. stav (2) ovog pravilnika na obrascu iz ANEKSA IX. ovog pravilnika, uz koji prilaže:

a) u slučaju iz člana 29. stav (2) ovog pravilnika:

- 1) mišljenje i zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenog kontrolnog tijela iz tekuće godine u kojoj se predaje zahtjev u kojem se navode dokumenti kojima se dokazuje da subjekt tokom vremenskog perioda koje je prethodilo početku prijelaznog perioda, prije prve stručne kontrole nije upotrebljavao proizvode i supstance koji nisu dozvoljena u organskoj proizvodnji što se odnosi i na zemljište koje nije bilo obrađivano; i
- 3) nalaz analize tla ovlaštenog laboratorija na pesticide (ostaci pesticida) iz tekuće godine u kojoj se predaje zahtjev. Uzimanje uzoraka za analizu tla obavlja kontrolno tijelo; i

4) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za skraćivanje prijelaznog perioda.

b) u slučaju iz člana 29. stav (4) ovog pravilnika:

1) mišljenje i zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenog kontrolnog tijela iz tekuće godine u kojem se navode dokumenti kojima se dokazuje da proizvodne jedinice-katastarske parcele subjekta ispunjavaju uslove iz člana 29. stav (4) tačka a) odnosno iz člana 29. stav (4) tačka b) ovog pravilnika i

2) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za skraćivanje prijelaznog perioda;

c) u slučaju iz člana 30. stav (2) ovog pravilnika:

1) mišljenje i zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenog kontrolnog tijela iz tekuće godine u kojem se navode dokumenti kojima se dokazuje da subjekt u uslovima i u periodu utvrđenim članom 30. stav (2) ovog pravilnika nije upotrebljavao proizvode i/ili supstance koji nisu odobreni u organskoj proizvodnji na pašnjacima i ostalom zemljište koje se koristi za ispašu životinja; i

2) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za skraćivanje prijelaznog perioda.

POGLAVLJE VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 49.

(Spisak vrsta i sorti bilja za koji je dostupan organski reprodukcionni materijal na tržištu Federacije BiH)

(1) Na osnovu popisa i stručnog mišljenja dostavljenog od strane Federalnog zavoda za poljoprivredu Sarajevo i Federalnog agromediterranskog zavoda Mostar, Federalno ministarstvo će objaviti spisak vrsta i sorti bilja za koji je dostupan organski reprodukcionni materijal na tržištu Federacije BiH.

(2) Vrste i sorte bilja uvrštene na spisak iz stava (1) ovog člana ne podliježu odobravanju u skladu sa odredbama ovog pravilnika, a spisak se objavljuje u bazi podataka iz člana 41. ovog pravilnika.

Član 50.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj

Oktobar, 2017. godine

Sarajevo

MINISTAR

Mr. sci Šemsudin Dedić

ANEKS I.

Lista odobrenih proizvoda i supstanci koje je dozvoljeno koristiti u organskom uzgoju iz člana 5. stav (1), člana 9. stav 1. tačka a) podtačka 2) i tačka e) i člana 14. stav (2) ovog pravilnika kao đubriva i sredstava za poboljšanje tla

Naziv (složeni proizvod ili proizvod koji sadrži samo navedene supstance)	Opis, zahtjev u odnosu na sastav, uslovi za korištenje
Stajsko đubrivo	Proizvod koji sadrži mješavinu životinjskog izmeta i biljne supstance (stelja za životinje) Zabranjeno je korištenje ako potiče iz neorganske poljoprivredne proizvodnje (industrijske proizvodnje)
Osušeno stajsko đubrivo i dehidrirano đubrivo peradi	Zabranjeno je korištenje ako potiče iz neorganske poljoprivredne proizvodnje (industrijske proizvodnje)
Kompostirane životinjske izlučevine, uključujući đubrivo peradi i kompostirano čvrsto stajsko đubrivo	Nije dozvoljeno korištenje ako potiče iz neorganske poljoprivredne proizvodnje (industrijske proizvodnje)
Tečno stajsko đubrivo (tečni životinjski ekskrementi)	Dozvoljena je primjena pod uslovom da je izvršena kontrolirana fermentacija i/ili odgovarajuće razrjeđivanje
Kompostirani ili fermentirani otpaci gazdinstva	Samo proizvod koji potiče iz sortiranog kućnog otpada gazdinstva, pod uslovom da je podvrgnut kompostiranju ili anaerobnoj fermentaciji u svrhu dobivanja biogasa Samo biljni i životinjski otpad sa gazdinstva Samo kada se proizvodi u zatvorenom i kontroliranom sistemu prikupljanja Maksimalno dozvoljena koncentracija u mg/kg suhe materije: kadmijum: 0,7; bakar: 70; nikal: 25; olovo: 45; cink: 200; živa: 0,4; hrom (ukupni): 70; hrom (VI): 0.
Treset	Korištenje dozvoljeno samo u hortikulturi (kod tržišnog baštovanstva, cvjećarstva, uzgoju drveća i u rasadnicima)
Otpaci od uzgoja gljiva	Sastav supstrata ograničava se na proizvode iz ovog Aneksa
Izmet glista (vermikompost, glistinac, lumbrihumus) i insekata	
Guano	
Kompostirana ili fermentirana mješavina biljnih supstanci	Proizvod koji se dobija od mješavine biljnih supstanci podvrgnutih kompostiranju ili anaerobnoj fermentaciji za dobivanje biogasa
Proizvodi ili nusproizvodi životinjskog porijekla, i to: - krvno brašno - brašno od papaka - brašno od rogova - koštano brašno ili deželatinirano koštano brašno	Maksimalno dozvoljena koncentracija u mg/kg suhe materije hroma (VI): 0 Nije dozvoljena primjena na jestive dijelove biljke

<ul style="list-style-type: none"> - riblje brašno - mesno brašno - brašno od perja, dlake i „chiquette“ - vuna - krzno - dlaka - mliječni proizvodi - hidrolizirane bjelančevine 	
Proizvodi i nusproizvodi biljnog porijekla koji se koriste za đubriva	Npr: brašno, uljane pogače, ljuške kakaa, otpad od slada
Morske alge i proizvodi iz morskih algi	<p>Ukoliko se dobivaju direktno:</p> <p>I. fizičkim postupcima koji uključuju dehidraciju, zamrzavanje i mljevenje;</p> <p>II. ekstrakcijom vode ili vodenim rastvorom kiseline i/ili alkalnom rastvorom;</p> <p>III. fermentacijom.</p>
Piljevina i iver	Drvo koje nije hemijski obrađeno nakon sječe
Kompostirana kora drveta	Drvo koje nije hemijski obrađeno nakon sječe
Drveni pepeo	Drvo koje nije hemijski obrađeno nakon sječe
Fino mljeveni sirovi fosfat	<p>Proizvod kao što je utvrđenu utvrđen u Prilogu I, Popis A.1. pod rednim brojem 7 Pravilnika o uslovima za stavljanje u promet, kvalitet i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnim đubrivima („Službeni glasnik BiH“, broj 90/09).</p> <p>Sadržaj kadmija manji ili jednak 90 mg/kg P₂O₅</p>
Aluminij-kalcij- fosfat	<p>Proizvod kao što je utvrđen u Prilogu I, Popis A.1. pod rednim brojem 6 Pravilnika o uslovima za stavljanje u promet, kvalitet i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnim đubrivima („Službeni glasnik BiH“, broj 90/09).</p> <p>Sadržaj kadmija manji od ili jednak 90 mg/kg P₂O₅</p> <p>Upotreba dozvoljena samo za alkalna t zemljišta (pH > 7,5).</p>
Bazična troska/šljaka	Proizvod kao što je utvrđen u Prilogu I, Popis A.2. pod rednim brojem 1 Pravilnika o uslovima za stavljanje u promet, kvalitet i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnim đubrivima („Službeni glasnik BiH“, broj 90/09).
Sirova kalijeva sol ili kainit	Proizvod kao što je utvrđenu Prilogu I Popis A.3. pod rednim brojem 1 Pravilnika o uslovima za stavljanje u promet, kvalitet i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnim đubrivima („Službeni glasnik BiH“, broj 90/09).
Kalij-sulfat, koji može sadržavati	Proizvod dobiven od sirove kalijeve soli postupkom

magnezijevu sol	fizičke ekstrakcije, koji može sadržavati magnezijevu sol
Ostaci žitarica u proizvodnji alkohola i ekstrakt takvih ostataka(đibra)	Ostaci žitarica u proizvodnji alkohola sa amonijakom nisu dozvoljeni
Kalcijev karbonat (kreda, lapor, mljeveni vapnenac/krečnjak, bretonski ameliorant (maerl), fosfatna kreda	Samo prirodnog porijekla
Magnezijev i kalcijev karbonat	Samo prirodnog porijekla npr. magnezijeva kreda, mljeveni magnezij, vapnenac
Magnezijev sulfat (kiserit)	Samo prirodnog porijekla
Rastvor/Otopina kalcijevog hlorida	Liječenje listova stabla jabuke (folijarni tretman), nakon utvrđenog nedostatka kalcija
Kalcijev sulfat (gips)	Proizvod kao što je utvrđenu Prilogu I Popis A.D. pod rednim brojem 1 Pravilnika o uslovima za stavljanje u promet, kvalitet i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnim đubrivima („Službeni glasnik BiH“, broj 90/09). Samo prirodnog porijekla
Industrijsko vapno /kreč od proizvodnje soli u vakuumu	Nusproizvod kod vakumiranog načina proizvodnje kamene soli
Elementarni sumpor	Proizvod kao što je utvrđen u Prilogu I Popis A.D. pod rednim brojem 3 Pravilnika o uslovima za stavljanje u promet, kvalitet i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnim đubrivima („Službeni glasnik BiH“, broj 90/09).
Mineralna đubriva sa mikrohanjivima	Neorganski nutrijenti koji su utvrđeni u Prilogu I Popisu E. Pravilnika o uslovima za stavljanje u promet, kvalitet i kontroli kvaliteta mineralnih đubriva te skladištenju i rukovanju mineralnim đubrivima („Službeni glasnik BiH“, broj 90/09).
Natrijev hlorid	Dozvoljena je upotreba samo kamene soli
Kameno brašno i glina	
Industrijsko vapno dobiveno u proizvodnji šećera	Nusproizvod dobiven u proizvodnji šećera od šećerne repe

ANEKS II.

Lista odobrenih proizvoda i supstanci koje je dozvoljeno koristiti u organskom uzgoju u iz člana 7. stav (1) i člana 26. stav (5) ovog pravilnika kao sredstava za zaštitu bilja

1. Proizvodi i supstance biljnog ili životinjskog porijekla

Naziv	Opis, zahtjevi u odnosu na sastav, uslovi za primjenu
Azadirahthin izlučen iz <i>Azadirachta indica</i> (stablo nim)	Insekticid
Osnovne materije	Samo one materije definirane odredbom Zakona o fitofarmaceutskim sredstvima i uvrštena na popis aktivnih materije dozvoljenih za uporabu u fitofarmaceutskim sredstvima u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 19/17) i koje su obuhvaćene definicijom „hrana“, iz člana 2. Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04) Supstance koje se ne mogu koristiti kao herbicidi, već samo za suzbijanje štetnih organizama i bolesti
Pčelinji vosak	Samo kao zaštitno sredstvo za premazivanje rana, kod orezivanja
Hidrolizirani proteini osim želatine	
Laminarin	Kelp koji je uzgojen organski u skladu sa članom 9. stav 1. tačka d) ili proizvod u skladu s članom 9. stav 1. tačka c) ovog pravilnika
Feromoni	Samo u klopkama i raspršivačima
Biljna ulja (npr. ulje mente, ulje bora, ulje kima)	Sve upotrebe (insekticid, akaricid, fungicid i inhibitor klijanja), izev kao herbicid
Piretrini izlučeni od <i>Chrysanthemum cinerariaefolium</i>	
Piretroidi (samo deltametrin ili lambdacyhalotrin)	Samo u klopkama s posebnim atraktantima/mamacima; i samo protiv <i>Bactrocera oleae</i> i <i>Ceratitis capitata</i> Wied.
Kvazija izlučena od <i>Quassia amara</i>	Samo kao insekticid, repelent
Repelenti životinjskog ili biljnog porijekla koji odbijaju mirisom – ovčija masta	Samo na nejestivim dijelovima biljke i kada biljne sirovine nisu namijenjene ishrani ovaca ili koza

2. Mikroorganizmi ili supstance koje proizvode mikroorganizmi

Naziv	Opis, zahtjevi u odnosu na sastav, uslovi za primjenu
Mikroorganizmi	Ako ne potiču od GMO-a
Spinosad	

3. Supstance koje nisu navede pod tačkom 1. i 2. ovog Aneksa

Naziv	Opis, zahtjevi u odnosu na sastav, uvjeti primjene
-------	--

Aluminijev silikat (kaolin)	
Kalcijev hidroksid	Kada se upotrebljava kao fungicid, samo za stabla voćki, uključujući rasadnike, za suzbijanje <i>Nectria galligena</i> .
Ugljični dioksid	
Spojevi bakra u obliku bakrenog hidroksida, bakrenog oksiklorida, bakrenog oksida, bordoška mješavina i trovalentnog bakrenog sulfata	Do 6 kg bakra po hektaru godišnje Za višegodišnje kulture, nadležni organ u Bosni i Hercegovini može odobriti odstupanje i propisati da se u određenoj godini, može prekoračiti granica bakra do 6 kg po hektaru godišnje, pod uslovom da prosječna količina koja se koristi u toku petogodišnjeg razdoblja, (ta godina i četiri prethodne godine) ne prelazi 6 kg.
Etilen	
Masne kiseline	Sve upotrebe odobrene, osim kao herbicid.
Željezni fosfat (željezo (III) ortofosfat)	Pripravci koji se razmazuju po površini između uzgojenih biljaka.
Kieselgur (diatomejska zemlja)	
Sumporno vapno (kalcijev polisulfid)	
Parafinsko ulje	
Kalijev hidrogen karbonat (također poznat kao kalijev bikarbonat)	
Kvarcni pijesak	
Sumpor	

ANEKS III.

Minimalna površina za životinju u objektima i prostoru na otvorenom te ostale karakteristike smještaja za različite vrste životinja i uzgojne prakse u organskoj stočarskoj proizvodnji, iz člana 13. stav (4) ovog pravilnika

1. Goveda, kopitari, svinje, ovce, koze i svinje

Vrsta životinje	Unutrašnja površina objekta – Neto površina namijenjena životinji		Vanjska površina za kretanje životinje, bez pašnjaka
	minimalno žive vage	m ² / grlo	
Goveda i kopitari za rasplod i tov		m ² / grlo	m ² / grlo
	do 100 kg	1,5	1,1
	do 200 kg	2,5	1,9
	do 350 kg	4,0	3
	preko 350 kg	5 s najmanje 1 m ² /100kg	3,7 5 s najmanje 0,75 m ² /100kg
Muzne krave		6	4,5
Bikovi		10	30
Ovce i koze		1,5 za(ovca/koza)	2,5
		0,35 za (janje/jare)	0,5
Krmače koje su se oprasile sa odojcima starosti do 40 dana		7,5 / krmaču	2,5
Svinje za tov	do 50	0,8	0,6
	do 85	1,1	0,8
	do 110	1,3	1
	Preko 110	1,5	1,2
Prasad	Starost preko 40 dana i do do 30 kg	0,6	0,4
Svinje za rasplod /Priplodne svinje		2,5 po ženki	1,9
		6 po mužjaku/nerastu Ako se obori koriste za pripust:10 m ² /nerast	8,0

2. Perad

Vrsta peradi	Unutrašnja površina objekta – Neto površina namijenjena životinji			Vanjska površina za kretanje životinje, dostupne peradi (m ² površine raspoložive u plodoredu/kljunu)
	Broj životinja po m ²	Dužina prečke po životinji	Gnijezdo	
Koke nosilje	6	18 cm	7 kom koka nosilja po gnijezdu	4 pod uslovom da nije prekoračena

			Ili Kod zajedničkog gnijezda 120 cm ² / kljun	maksimalna količina od 170 kg N/ha/godišnje nivou
Perad za tov – stacionarni /fiksni objekti za perad	10 s maksimalno 21 kg žive vage po m ²	20 cm samo za biserke		Pilići i biserke - 4 patke - 4,5 ćurke- 10 guske - 15 pod uslovom da nije prekoračena maksimalna količina od 170 kg N/ha/godišnje nivou
Perad za tov – pokretnih/prenosivih objekata	16 ¹ kljun/ m ² s maksimalno 30 kg žive vage po m ²			2,5 m ² pod uslovom da nije prekoračena maksimalna količina od 170 kg N/ha/godišnje nivou
¹ samo kod pokretnih/prenosivih objekata za perad čija površina ne prelazi 150 m ² tlocrtno površine				

ANEKS IV.

Maksimalan dozvoljen broj životinja po hektaru korištene proizvodne jedinice iz člana 18. ovog pravilnika

Vrsta životinje	Maksimalno dozvoljen broj životinja po hektaru, ekvivalent količini od 170 kg/N/ha/godišnje
Goveda i kopitari starosti od šest mjeseci	2
Telad za tov	5
Ostala goveda manje od godinu dana starosti	5
Mužjaci goveda od jedne do manje od dvije godine starosti	3,3
Mužjaci goveda starosti dvije godine ili više	2
Ženke goveda od jedne do manje od dvije godine starosti	3,3
Junice za rasplod	2,5
Junice za tov	2,5
Muzne krave	2
Muzne krave izdvojene za klanje	2
Ostale krave	2,5
Ženke rasplodnih kunića	100
Ženke ovaca	13,3
Koze	13,3
Odojci/prasad	74
Krmače za rasplod	6,5
Prasci za tov	14
Ostale svinje	14
Pilići za klanje	580
Koke nosilje	230

Lista odobrenih proizvoda i supstanci koje je dozvoljeno koristiti u organskom uzgoju iz člana 25. stav (1) tač. a) i d) i članom 27. stav (2), kao neorganske sirovine za hranu za životinje biljnog, životinjskog i mineralnog porijekla, te određene supstance koje se koriste u ishrani životinja

Odjeljak 1. Sirovine za proizvodnju hrane za životinje mineralnog porijekla

Maerl

Litotamnij

Kalcijev glukonat

Kalcijev karbonat

Defluorirani monokalcijev fosfat

Defluorirani dikalcijev fosfat

Magnezijev oksid (magnezijum bez vode, anhidrirani magnezij)

Magnezijev sulfat

Magnezijev hlorid

Magnezijev karbonat

Kalcijev magnezijev fosfat

Magnezijev fosfat

Mononatrijev fosfat

Kalcijev natrijev fosfat

Natrijev klorid

Natrijev bikarbonat

Natrijev karbonat

Natrijev sulfat

Kalijev hlorid

Odjeljak 2. Neorganska krmiva biljnog ili životinjskog porijekla ili druga krmiva

Proizvodi/nusproizvodi iz fermentacije mikroorganizama čije su ćelije inaktivirane ili mrtve:

Saccharomyces cerevisiae

Saccharomyces carlsbergiensis

ANEKS VI.

Lista odobrenih proizvoda i supstanci koje je dozvoljeno koristiti u organskom uzgoju iz člana 25. stav (1) tačka f) i članom 27. stav (2) ovog pravilnika kao dodaci hrani za životinje

Aditivi u hrani za životinje navedeni u ovom Aneksu moraju biti odobreni u skladu s Pravilnikom o stavljanju na tržište i korištenju hrane za životinje („Službeni glasnik BiH“, broj 15/13) i Odlukom o higijeni hrane za životinje („Službeni glasnik BiH“, broj 6/16)

ADITIVI U HRANI ZA ŽIVOTINJE

Odjeljak 1. TEHNIČKI ADITIVI		
a) Konzervansi		
Identifikacijski brojevi ili funkcionalne grupe	Supstanca	Opis, uslovi upotrebe
E 200	Sorbinska kiselina	
E 236	Mravlja kiselina	
E 237	Natrijev formiat	
E 260	Octena kiselina	
E 270	Mliječna kiselina	
E 280	Propionska kiselina	
E 330	Limunska kiselina	
b) Antioksidansi		
Identifikacijski broj ili funkcionalne grupe	Supstanca	Opis, uslovi upotrebe
1b306(i)	Ekstrakti tokoferola iz biljnih ulja	
1b306(ii)	Ekstrakti bogati tokoferolom iz biljnih ulja (bogati delta-tokoferolom	
d) Veziva i supstance za sprečavanje zgrudnjavanja		
Identifikacijski broj ili funkcionalne grupe	Supstanca	Opis, uvjeti upotrebe
E 535	Natrijev ferocijanid	Najveća odnosna količina: 20 mg/kg NaCl preračunata kao ferocijanidni anion.
E 551b	Koloidalni kremen	
E 551c	Kieselgur (dijatomejska zemlja, očišćena)	
1m558i	Bentonit	
E 559	Kaolinske gline, bez azbesta	
E 560	Prirodne mješavine stearita i klorita	
E 561	Vermikulit	
E 562	Sepiolit	
E 566	Natrolit-fonolit	
1g568	Klinoptilolit sedimentnog porijekla	
E 599	Perlit	
e) Aditivi za silažu		

Identifikacijski broj ili funkcionalne grupe	Supstanca	Opis, uvjeti upotrebe
1k	Enzimi i mikroorganizmi	Upotreba je ograničena na proizvodnju silaže kad vremenski uslovi ne omogućuju odgovarajuću fermentaciju.
Odjeljak 2. OSJETILNI ADITIVI		
Identifikacijski broj ili funkcionalne grupe	Supstanca	Opis, uvjeti upotrebe
2b	Aromatske supstance	Samo ekstrakti iz poljoprivrednih proizvoda.
Odjeljak 3. PREHRAMBENI ADITIVI		
a) Vitamini, provitamini i hemijski tačno definirane supstance sličnog učinka		
Identifikacijski broj ili funkcionalne grupe	Supstanca	Opis, uvjeti upotrebe
3a	Vitamini i provitamini	<p>Dobiveni iz poljoprivrednih proizvoda.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ako su dobiveni sintetički, samo oni vitamini koji su istovjetni vitaminima dobivenima iz poljoprivrednih proizvoda smiju se upotrebljavati za monogastrične životinje - Ako su dobiveni sintetički, samo vitamini A, D i E istovjetni vitaminima dobivenima iz poljoprivrednih proizvoda smiju se upotrebljavati za preživare; upotreba podliježe prethodnom odobrenju nadležnog organa u BiH na osnovu procjene mogućnosti da preživari iz organskog uzgoja dobiju nutritivne količine navedenih vitamina u svojim krmnim obrocima.
b) Spojevi elemenata u tragovima		
Identifikacijski broj ili funkcionalne grupe	Supstanca	Opis, uvjeti upotrebe
E1 Željezo	Željezni oksid	

	Željezni karbonat	
	Željezni sulfat, heptahidrat	
	Željezni sulfat, monohidrat	
3b201	Kalijev jodid	
3b202	Kalcijev jodat, anhidrat	
3b203	Obloženi granulirani kalcijev jodat anhidrat	
3b301	Kobaltov(II) acetat tetrahidrat	
3b302	Kobaltov(II) karbonat	
3b303	Kobaltov(II) karbonat hidroksid (2:3) monohidrat	
3b304	Obloženi granulirani kobaltov(II) karbonat	
3b305	Kobaltov (II) sulfat heptahidrat	
E4 bakar	Bazični bakreni karbonat, monohidrat	
	Bakreni oksid	
	Bakreni sulfat, pentahidrat	
3b409	Dibakrov hlorid trihidroksid (TBCC)	
E5 mangan	Manganov oksid	
	Manganov sulfat, monohidrat	
	Manganov karbonat	
E6 cink	Cinkov oksid	
	Cinkov sulfat monohidrat	
	Cinkov sulfat heptahidrat	
3b609	Dibakrov hlorid trihidroksid (TBCC)	
E7 molibden	Natrijev molibdat	
E8 selen	Natrijev selenit	
	Natrijev selenat	
3b8.10, 3b8.11, 3b8.12, 3b813 i 3b817	Selenizirani inaktivirani kvasac	
Odjeljak 4. ZOOTEHNIČKI ADITIVI		
Identifikacijski broj ili funkcionalne grupe	Supstanca	Opis, uvjeti upotrebe
4a, 4b, 4c i 4d	Enzimi i mikroorganizmi u kategoriji zootehničkih aditiva/probiotici	

Lista odobrenih proizvoda i supstanci koje je dozvoljeno koristiti u organskom uzgoju iz člana 26. stav (5) ovog pravilnika kao proizvodi za čišćenje i dezinfekciju kaveza, objekata, opreme i uređaja koji se koriste u proizvodnji životinja

Proizvodi za čišćenje i dezinfekciju

1. Proizvodi za čišćenje i dezinfekciju objekata, opreme i oruđa za uzgoj stoke

- kalijev i natrijev sapun,
- voda i vodena para,
- tekuće vapno/kreč,
- gašeno vapno/kreč,
- živo vapno/kreč,
- natrijev hipoklorit (npr. kao tekući izbjeljivač),
- kaustična soda,
- kaustična potaša,
- vodikov peroksid,
- prirodne esencije biljaka,
- limunska, peroctena kiselina, mravlja, mliječna, oksalna i octena kiselina,
- alkohol,
- dušična/nitratna kiselina (oprema u mljekarstvu),
- fosforna kiselina (oprema u mljekarstvu),
- formaldehid,
- proizvodi za čišćenje vimena i naprava za mužu,
- natrijev karbonat.

ANEKS VIII.

Obrazac zahtjeva za izuzećem od proizvodnog pravila u organskoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji iz člana 47. stav (2) ovog pravilnika.

ZAHTJEV

**ZA IZUZEĆE OD PROIZVODNOG PRAVILA
U ORGANSKOJ BILJNOJ I STOČARSKOJ PROIZVODNJI**

1. Podaci o subjektu u organskoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji- podnosilac zahtjev

1. Naziv	
2. Adresa	
3. Telefonski broj subjekta	
4. Broj i datum akta o registraciji subjekta	
5. Naziv kontrolnog tijela	

2. Razlog zbog kojeg se traži odobrenje za izuzeće (zaokružiti jednu od odgovarajućih odredbi ovog pravilnika i priložiti uz zahtjev navedenu dokumentaciju:

Odredba pravilnika	Dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev
Član 47. stav (1) tačka a)	1. mišljenje kontrolnog tijela u kojem su navedeni razlozi zbog kojih se traži izuzeće odnosno detaljno obrazloženje razloga nedostupnost životinja iz organskog uzgoja; i 2. dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila.
Član 47. stav (1) tačka b)	1. mišljenje kontrolnog tijela u kojem su navedeni razlozi odnosno detaljno obrazloženje razloga za izdavanje ovog odobrenja; 2.mišljenje nadležnog veterinarara; i 3.dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila.
Član 47. stav (1) tačka c)	1. mišljenje kontrolnog tijela u kojem su navedeni razlozi odnosno detaljno obrazložena ispunjenost uslova za izdavanje ovog odobrenja i navode dokumenti kojim se dokazuje dato obrazloženje o ispunjenosti uslova za odobravanje izuzeća i 2. dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila.
Član 47. stav (1) tačka d)	1. mišljenje kontrolnog tijela u kojem su navedeni razlozi odnosno daje detaljno obrazloženje razloga za izdavanje odobrenja;

	<p>2. mišljenje nadležne kantonalne savjetodavne ili stručne službe kojem su navedeni razlozi odnosno detaljno pojašnjenje razloga za izdavanje odobrenja; i</p> <p>3. dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za izuzeća od proizvodnih pravila</p>
--	--

3. Broj i vrsta životinja, podaci koji obavezno moraju biti navedeni, u skladu sa odredbom iz člana 47. stav (2) tačka a) ovog pravilnika.

3.1 Broj i vrsta životinja

Broj životinja	Vrsta životinja

Potpis (pečat)

Obrazac zahtjeva za skraćivanje prijelaznog perioda u organskoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji iz člana 48. stav (2) ovog pravilnika

ZAHTJEV

ZA SKRAĆIVANJE PRIJELAZNOG PERIODA U ORGANSKOJ BILJNOJ I STOČARSKOJ PROIZVODNJI

1. Podaci o subjektu u organskoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji- podnosilac zahtjeva

1. Naziv	
2. Adresa	
3. Telefonski broj subjekta	
4. Broj i datum akta o registraciji subjekta	
5. Naziv kontrolnog tijela	

2. Razlog zbog kojeg se traži z skraćivanje prijelaznog perioda u organskoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji iz člana 48. stav (2) ovog pravilnika

Odredba pravilnika	Dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev
Član 48. stav (2) tačka a)	<p>1) zapisnik i mišljenje o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenog kontrolnog tijela iz tekuće godine u kojem se navode dokumenti koji potvrđuju da subjekt tokom vremenskog perioda koje je prethodilo početku prijelaznog perioda nije upotrebljavao proizvode i sredstva koja nisu odobrena za organski uzgoj</p> <p>2) rezultate izvršene analize tla d ovlaštenog laboratorija na pesticide (rezidue pesticida) iz tekuće godine u kojoj se predaje zahtjev, a uzimanje uzoraka za ovu analizu tla obavlja kontrolno tijelo; i</p> <p>3) dokaz o uplati administrativne takse i naknade za obradu zahtjeva i izdavanje rješenja o skraćivanju prijelaznog perioda</p>
Član 48. stav (2) tačka b)	<p>1) zapisnik i mišljenje o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenog kontrolnog tijela iz tekuće godine u kojem se navode dokumenti koji potvrđuju da subjekt tokom vremenskog perioda koje je prethodilo početku prijelaznog perioda nije upotrebljavao proizvode i sredstva koja nisu odobrena za organski uzgoj;</p> <p>2) dokaz o uplati administrativne takse i naknade za obradu zahtjeva i izdavanje rješenja o odobrenju za skraćivanje prijelaznog perioda.</p>
Član 48. stav (2) tačka c)	<p>1) mišljenje i zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenog kontrolnog tijela iz tekuće godine u kojem se navode dokumenti kojima se dokazuje da subjekt u uslovima i u periodu utvrđenim članom 30. stav (2) ovog pravilnika</p>

	<p>nije upotrebljavao proizvode i/ili supstance koji nisu odobreni u organskoj proizvodnji na pašnjacima i ostalom zemljište koje se koristi za ispašu životinja i</p> <p>2) dokaz o uplati administrativne takse na zahtjev i naknade za izdavanje rješenja za skraćivanje prijelaznog perioda</p>
--	--

Podaci za proizvodna jedinica za koju se traži odobrenje za skraćivanje prijelaznog razdoblja			
Proizvodna jedinica /kč. /ko	Kultura	Površina	Datum uključivanja proizvodne jedinice i sistem kontrole

Potpis (pečat)

Obrazac zahtjeva za upis organskog reprodukcionog materijala u bazu podataka iz člana 41. ovog pravilnika

ZAHTJEV

ZA UPIS ORGANSKOG REPRODUKCIONOG MATERIJALA U BAZU PODATAKA

1. Podaci o dobavljaču organskog reprodukcionog materijala

1. Naziv	
2. Adresa	
3. Kontakt telefon dobavljača ili njegovog predstavnika/zastupnika	
4. Broj i datum akta o registraciji djelatnosti izdat od strane nadležnog organa u BiH	

2. Izjava i garancija dobavljača iz člana 43. stav (1) tačka c) ovog pravilnika

Potpisom garantiram i izjavljujem da će pravovremeno obavijestiti Federalno ministarstvo, pisanim putem da više ne raspoložem organskim reprodukcionim materijalom za upisanu vrstu i sortu bilja i da će staviti na raspolaganje sve podatke iz člana 44. ovog pravilnika	POTPIS
--	--------

3. Podaci za organski reprodukcioni materijal vrste i sorte bilja za koji se podnosi ovaj zahtjev

1. Naučni naziv vrste bilja na latinskom i na jednom od službenih jezika u Federaciji BiH:	
2. Ime sorte	
3. Država ili regija u kojoj je sorta ispitana i odobrena u skladu sa posebnim propisima o priznavanju sorti i sortnoj listi	
4. Područje u Federaciji BiH na kojim dobavljač subjektu može isporučiti organski reprodukcioni materijal vrste i sorte u redovnom roku koji je potreban za isporuku prije sjetve	
5. Datum od kada će organski reprodukcioni materijal upisane vrste i sorte biti pravovremeno dostupan;	
6. Naziv i/ili kodni broj kontrolnog tijela zaduženog za kontrolu subjekta u skladu sa odredbom iz člana 29. Zakona	

4. Uz zahtjev priložiti dokumente iz člana 43. stav (1) ovog pravilnika.

Potpis (pečat)